

Fest i gaden

Man skal møde folk, hvor de er. Et projekt mod vold fandt sin målgruppe til gadefester og på musikfestivaler.

SIDE 4

Ironman ruster op

Hurtigere, længere, vildere. For nogle kan træningsiveren kamme over og være tegn på flugt.

SIDE 8

Og prisen går til –

Psykolog Inger Thormann har fået velfortjent hæder. Nu genoplives Skodsborgmodellen.

SIDE 14

Dæmp vreden

Børn i indskolingen sætter ord og billeder på deres følelser. Det hjælper til at holde vreden nede.

SIDE 16

I psykiatrien er ydelser visse steder nærmest blevet et matematisk begreb, som slet ikke handler om, hvad man tilbyder patienter og deres pårørende.

Tallenes tyranni

Dramatisk udtrykt: Oprøret ulmer. Grupper af offentligt ansatte tager i stigende grad afstand fra kontroltyranniet, fra spildtid anvendt på indholds-løs dokumentation og på et fokus på optælling og personlige måltal i stedet for kvalitet og indhold i de ydelser, de leverer i sundhedsvæsenet.

Helt grelt slår manien, kendt under navnet New Public Management, ud i psykiatrien. Her er ydelser visse steder nærmest blevet et matematisk begreb, som slet ikke handler om, hvad man tilbyder patienter og deres pårørende, men kun om at samle enheder til bunke i møntfoden 'ydelse'.

Nu er uroen nået til Folketinget, og SF har kaldt sundhedsministeren i samråd om ydelsesregistreringen. På forhånd har ministeren tilkendegivet, at han vil have kvalitet inkorporeret og synliggjort, når regionerne kobler økonomi og behandling sammen i psykiatrien. Det sker, efter at psykologer, sygeplejersker, socialrådgivere, pædagoger og andre faggrupper længe har råbt op om miseren.

Tidligere i efteråret skrev repræsentanter for de nævnte grupper, herunder en af Dansk Psykolog Forenings tillidsrepræsentanter, et indlæg i dagbladet Information, hvor absurditeterne blev skåret ud i pap.

De påpegede, at en medicinering eller en kort samtale på 20 minutter resulterer

i samme ydelsesstal som fx et behandlingsplansmøde eller en psykologisk test, der tager over en time med efterfølgende administrativt arbejde. En gruppeterapisession med seks deltagere udløser seks ydelser, mens en individuel samtale kun udløser én. Og masser af relevant klinisk arbejde tæller slet ikke med, fx telefonisk kontakt med patienten. Nul ydelser gives til fx samarbejde med patientens kommunale sagsbehandler, samtaler med kriseramte pårørende og kollegial supervision.

Ydelsesstyring i den form, det finder sted i alle fem regioner, har en høj pris for både medarbejdere og patienter og har taget en form og et omfang, der plukker meningen ud af sammenhængen.

Psykologforeningen istemmer nok en gang kritikken af et system, der har spillet fallit.

Eva Secher Mathiasen,
formand for Dansk Psykolog Forening

Medlemsblad for
Dansk Psykolog Forening

Dansk Psykolog Forening
Stockholmsgade 27,
2100 København Ø.
Tlf. 35 26 99 55.
Fax: 35 25 97 37
E-mail: dp@dp.dk
www.dp.dk

Psykolog Nyt
Stockholmsgade 27,
2100 København Ø.
Tlf. 35 26 99 55.
E-mail: p-nyt@dp.dk

Redaktion:
Claus Wennermark, ansv. redaktør
Jørgen Carl, redaktør
Heidi Strehmel, bladsekretær/annoncer

DK ISSN: 0901-7089

Layout og Tryk:
Jørn Thomsen Elbo A/S
Trykt med vegetabiliske farver
på miljøgodkendt papir

Oplag:
Kontrolleret oplag (FMK): 9744 ex. **FMK 05**
Trykoplag: 10.200 ex.

Medlem af Danske Specialmedier

Indsendt stof: Indsendte artikler dækker ikke nødvendigvis redaktionens eller foreningens holdninger. Redaktionen forbeholder sig ret til at afvise, forkorte eller redigere indsendte artikler. Redaktionen påtager sig ikke ansvar for artikler, der indsendes uopfordret.

Forsidefoto: Troels Hansen

Annoncer 2014

Job- og tekstsideannoncer mv.:
DG Media, tlf. 33 70 76 94, epost@dgmedia.dk
Anfor 'Psykolog Nyt' i emnefeltet

Små rubrikannoncer (maks. 1/6 side):
Psykolog Nyt, p-nyt@dp.dk, tlf. 35 25 97 06
www.dp.dk > 'Psykolog Nyt' > 'Annoncer'

Abonnement/2014: 1.350 kr. + moms.

Deadline (kl. 12)

Nr.	Deadline	Udgivelse
1	8/12-14	9/1-15
2	5/1	23/1
3	19/1	6/2

MINDFUL COMPASSION

Kursus & Retreat Thailand 2015

I arbejdet med mennesker, der oplever psykisk lidelse, skal vi ikke blot kunne rumme deres smerte, skam og selvkritik – vi skal også håndtere vores egen selvkritik og høje krav til lindringen af andres lidelse. Dette arbejde kræver en svær balancegang mellem følsomhed overfor egen og andres smerte, og den robusthed, der er

nødvendig for at kunne hjælpe med udvikling og forandring. Dette kursus og retreat vil med udgangspunkt i Medfølelses-fokuseret Psykoterapi og integrationen af Mindful Compassion have fokus på udviklingen af mindfulness og medfølelse – i os selv, for os selv og hos vores klienter.

Se programmet på www.mindwork.dk og tilmeld dig en uges intensiv træning og personligt udviklingsarbejde med Dr. Chris Irons.

MINDWORK
PSYKOLOGISK CENTER

VOLDSOM Kærlighed
KRÆSTER UDEN VOLD

HANDLER IKKE KUN OM AT SLÅ
uden elektronisk vold
på facebook.com/voldsomkærlighed

ASKOV FONDEN

14:06

Skat

hvor er du?

hvad laver du?

ring når du ser det her

hallooooo

VOLDSOM Kærlighed
KRÆSTER UDEN VOLD

DU PISSED

HVIS DIN KÆRESTE

IKKE SVARER

ED DET SAMME?

HANDLER IKKE KUN OM AT SLÅ
uden psykisk vold

ASKOV FONDEN

IKKE SVARER

ED DET SAMME?

VOLD HANDLER IKKE KUN OM AT SLÅ
Kæresten uden psykisk vold
på facebook.com/voldsomkærlighed

ASKOV FONDEN

UDE BLANDT DE FESTGLADE

Et kærlighedsliv uden vold – sådan lyder ambitionen. Et projekt under Dialog mod Vold har med utraditionelle midler udbredt budskabet blandt unge mennesker på 16-24 år.

Voldsom Kærlighed er navnet på et forebyggelses- og behandlingsprojekt om kærestevold, som bygger på erfaringer fra Dialog mod Vold. Med fondsmidler i ryggen har vi opbygget et særligt tilbud til 16-24-årige unge, hvor vi sigter efter både holdningsændring, forebyggelse og intervention.

Men kan vi nå de unge, hvor de er, og støtte dem i et kærlighedsliv uden vold? Unge mennesker, der daglig bombarderes af kampagner og opfordringer både på de sociale medier, på uddannelsesinstitutionerne og på gaden? Hvordan få fat i en generation, der er træt af at tale med pædagogiske voksne, som brænder inde med et budskab og et læringsformål. Det satte vi os for at finde ud af, da vi over sommeren 2014 forsøgte at tale om kærlighed og kærestevold med de unge.

På den årlige københavnske musikfestival Distortion rykkede projektholdet fra 'Voldsom Kærlighed' ud på både Nørrebro og Vesterbro. Gadefesterne var en del af lanceringen af Voldsom Kærligheds kampagne, der sætter fokus på, at kærestevold ikke kun handler om at slå. Projektholdet byggede en dialogtrappe på Nørrebro og et loungeområde på Vesterbro for at komme helt tæt på målgruppen. Til festerne kunne unge få en midlertidig tatovering med projektets logo og en snak med en af de fire medarbejdere. Vi deltog ligeledes på Roskilde Festival, Bas Under Buen og var på tour med Stella Polaris.

At række ud –

Der er noget særligt ved festivaler. Den stille summen af hårdtarbejdende mennesker, inden det hele går i gang. Teltstænger, der bliver rejst, højttalere, der sættes på plads, pølsevognes grillduft der breder sig. Det er her tingene finder deres form, deres plads, inden de tages i brug. Omtrent på denne måde stod vi også dér, >

BAGGRUND

Voldsom Kærlighed er en del af AskovFonden og støttet af Velux Fonden. Der er tale om et forebyggelses- og behandlingsprojekt om kærestevold, særligt rettet mod 16-24-årige. Projektet har tre overordnede mål: At nå de unge, hvor de er, og støtte dem i et kærlighedsliv uden vold. At udvikle en rådgivning og behandling til de unge, der allerede har udøvet vold over for en kæreste. Og at medvirke til at bryde tavsheden omkring kærestevold og bidrage til, at flere søger hjælp.

Se www.voldsomkaerlighed.dk.

- > hver gang vi indtog en ny festivalplads. Parate til at blive en del af festivalen, en del af kulturen.

Vi havde forinden gjort os tanker om, hvordan vi bedst kunne udbrede Voldsom Kærligheds budskab. Vi var optaget af at skabe et *outreach*, som ikke signalerede psykologer, behandling og løftet pegefinger mv., men være til stede som menneskene bag arbejdstitlen. Vi ønskede, at vores projekt – sammen med de unge – kunne samskabes med den energi, festivaller emmer af. Kodeordet var deltagelse, ikke iagttagelse.

Når vi bevægede os ind i festivalkulturen, havde vi den fordel, at de unge var på hjemmebane. Det var deres arena. De var i kontekster, hvor de havde rusens vingesus med sig i form af musik, venner og flydende varer. Og hvad gør man til festivaler? Man taler med andre. Vi opdagede, at ved at agere som festivalgæster trådte vi ind i et rum, hvor vi blev mulige samtalepartnere.

De fleste sociale projekter har sikkert erfaret, at målgruppen med unge fyre og piger er særligt svære at nå. Gennem festivaldeltagelsen var det muligt for os at tale med netop dem. Udefra set blev deres position ikke ændret af at tale med os. Udefra set var vi jo bare festivalgængere. Hvad andre ikke kunne se, var, at vi også diskuterede om jalousi, konflikter, og at vold er et sprog, der kan ændres.

Adgangen blev til indgangen

Vi havde gjort os flere tanker om, hvordan vi kunne komme i dialog med de unge. Hvornår har vi lov til at tage et par minutter af deres tid?

Løbende har vi haft et ungepanel bestående af ca. ti unge til at hjælpe os med vores projekt. Panelet er blandt andet blevet præ-senteret for ideen om at producere en rub-on-tatovering med vores logo. Af mange ideer, der blev skudt hårdt ned af vores unge, faldt denne i god jord. Så god, at en af de unge proklamerede, at han gerne ville have den i en ægte udgave.

I stadig *fake* udgave drog vi ud i den festende mængde. Hurtigt

opdagede vi, at tatoveringen netop fungerede som en brobyggen- de artefakt, der skabte adgang til dialog. Påsætningen af tatoveringen legitimerede, at vi fik to minutter af de unges tid. Det var nok til at starte en dialog med modspørgsmål. Men det var ikke det eneste. Tatoveringen kræver nemlig, at du sprøjter vand på tato- veringen og masserer tatoveringen ind i huden. Det vil sige, du rø- rer ved et fremmed menneske. Det kræver tillid, og det skaber til- lid. Vi erfarede med tiden, at berøringen muliggjorde nærvær og andre samtaler, end hvis vi havde haft en pjece og et bolsje. Flere gange opdagede vi, at de unge huskede os, når de mødte os igen.

De unge lærte os hurtigt, at mobilen også skulle i brug. Tatoveringen skulle foreviges. Ikke blot med fotoet, men via Instagram og Facebook og videre til egne venner, hvilket igen gav yderligere effekt gennem de sociale medier. Vand, berøring, sam- tale, foto, et kram og en tak. Pludselig havde vi sammen med de unge skabt et fællesskab virtuelt og konkret. Indgangen var at bære tatoveringen, budskabet var at stå op for et forhold uden vold.

Når vi bevægede os ind i festivalkulturen, havde vi den fordel, at de unge var på hjemmebane. Det var deres arena.

Når unge leder efter voksne

”Hey må min ven ikke også få en tatovering?!” Når det gik bedst, kom de unge til os efter en tatovering. Tatoveringen skabte forbindelser mellem unge og mellem unge og os. Tatoveringen cemen- terede et fællesskab. For os betød det ikke noget, at fællesskabet måske (også) handlede om at blive set på Facebook eller at få ta-

toveringen på mere blufærdige steder. Men det var vigtigt, at vi skabte en forbindelse med de unge.

At sætte noget på sig selv er et særligt statement. Det er at gøre budskabet til ens eget. Og det sker helt automatisk, for en tatovering kalder på et svar. Hvor mange unge har mon spurgt deres ven om, hvad tatoveringen betød? (Som i øvrigt er utrolig svær at få af). Hvor mange har mon googlet det, hvis festivaldagene havde taget hukommelsen? Hvor mange mon vil genkende det, næste gang de står ved et busstoppested og ser vores kampagne?

Vi mødte unge, der blev så grebet af konceptet, at de selv ønskede at sprede budskabet. Velvidende at det primære formål handlede om at komme i kontakt og flirte med andre unge gav vi dem en stak tatoveringer.

Devaluerede det formålet? Det synes vi ikke. Vi synes snarere, det handlede om at koble sig på de unges interesser, at gå med rusen. Og de var hurtigt mere effektive end os. De opnåede at sætte flere tatoveringer på andre og nye steder, end vi havde gjort. Måske vidste de ikke meget om projektet, men alligevel vidste de nok til at fortælle en del af budskabet.

Nøgenhed, sociale medier og faglighed

Tiden må vise, om vi har opnået det, vi ønskede. Vores formål var at gøre opmærksom på projektet. Vi ønskede at være autentiske og nærværende formidlere af budskabet og sætte tanker og diskussioner i gang hos de unge – om både kærlighed, voldsomhed og meget mere.

Det er en udfordring at måle effekten. Vi kan tælle, hvor mange unge der henvender sig til os for hjælp, og hvor mange der deltager på vores Facebook-side. Men vi kan ikke måle, om debatten fortsatte, da soveposen blev skiftet ud med hverdagen. Og om det har en effekt i deres levede liv.

Det kan være nærliggende at spørge, om vi gav køb på fagligheden, når vi hang ud på festivaler, når vi indlod os på at sætte tatoveringer på den nøgne hud og taggede det på Facebook.

Som professionelle har vi hele tiden den opgave at koble faglighed på det, vi gør. Det vil sige at overveje, hvorfor vi gør, som vi gør, i det projekt, vi er i gang med at etablere. Og samtidig have for øje, hvordan vi kan udvikle de traditionelle metoder uden at være begrænset af en særlig idé om faglighed. Vores ønske var at komme tættere på målgruppen, fysisk og i antropologisk forstand. Det synes vi, at vi opnåede. Vi byttede så at sige blot det terapeutiske rum ud med en festivalplads, hvor vi gik med de unges deltagelse. Principperne er til dels de samme.

Det var vigtigt for os ikke at være iagttagere, der påvirker en gruppe eller bliver associeret til uundgåelig reklame. Vi erfarede, at der var kort afstand mellem at være irriterende, iagttagende voksne og deltagende festivalgængere med et budskab. Og dette krævede forskellige navigationer fra festival til festival. Det var også vigtigt for os, at flest muligt fik budskabet med: at kærlighed kan være vild, passioneret og for nogen til tider for voldsom. At man må tale om det, tage ansvar for det og ændre det. Ikke mindst, at de unge som venner også har et ansvar for hinanden. Hvis de unge køber bare lidt af den præmis, er vi nået et stykke.

Sommeren er for længst gået på hæld. Festivalerne er lukket. Også i Voldsom Kærlighed afslutter vi vores turné. Noget var vildt, og noget var i hvert fald ud over det sædvanlige. Men vi lærte af det. Vi kan kun takke de unge for at have lært os så meget gennem praksis, fx at udfordre den gængse faglighed, det at gribe nuet og udvikle metoder, der måske ikke klassificeres som fagligt efter bogen, men i stedet deltage og bare være med. ■

*Nina Wehmeyer, cand.psych.
Voldsom Kærlighed, AskovFonden*

Rapport fra en **TRÆNINGSSPIRAL**

'Jeg trænede to gange om dagen og sov næsten ikke. For mit mål var at lave ironman. Jeg ville være en rigtig mand, og jeg ville gennemføre i en formidabel tid. Hvor svært kunne det være?'

Motion er sundt, og konkurrence er sjovt. Jo mere vi træner, des bedre form, overskud og trivsel. Vores krop bliver udholdende, vores sind bliver stærkt, og socialt opnår vi status og anerkendelse, når vi regelmæssigt snører løbeskoene, sveder på spinningcyklen eller løfter tunge vægte.

Et engagement for motion er forudsætningen for at fastholde sunde motionsvaner. Det kan udvikle sig til en decideret passion for maraton, triatlon, bikinifitness eller store bøffer. En harmonisk passion for sport kan give dit liv mening og spræl, men kan i perioder overlapse til et gråzonefelt, hvor træningen konstant vokser i betydning med risiko for at overbelaste krop og psyke.

Bliver hviledagene inddraget til træning, og gør kroppen konstant ondt, kan det være tegn på en afhængighed af træning, som kan få skadelige følger, fordi nok aldrig er nok (Lichtenstein 2013). Står dit trænings-speedometer på 200 km i timen hver dag, er din motion ikke længere sund, men nedbrydende, og det kan få alvorlige konsekvenser.

Anders på 22 år fra Fyn har på egen krop oplevet den glidende overgang fra træningsengagement til passion og herfra glidebanen over i en træningsbesættelse, der i sin mest ultimative form blev en manisk tilstand uden jordforbindelse og en krop i alarmberedskab.

En træningsglad dreng

Anders har altid været glad for sport. Han er vokset op i en aktiv golf-familie, men har også prøvet kræfter med badminton, fodbold og gymnastik. I teenageårene blev han grebet af løb, fordi han hurtigt mærkede fremskridt og hele tiden forbedrede sig. Løb passede godt til hans stræbsomme natur og hans glæde ved målrettet træning. I sporten fik han en ro og selvtillid, som modvirkede hans tendens til generthed og stammen.

- Når jeg løb, kunne jeg tømme hjernen. Det var et frirum for mig, samtidig med at jeg hele tiden satte nye forventninger til mig selv og i en tidlig alder løb maraton.

Efter nogle år blev Anders træt af løb og blev i stedet fanget af cykelløb. Han var fascineret af Tour de France og købte en racer-cykel. Igen udviklede han sig hurtigt sportsligt, og de høje ambitioner fulgte med. Hurtigere, længere, vildere. Men selv om han kvalificerede sig til at stille op i elitecykelløb, var han aldrig rigtig tilfreds med sine resultater. Der var hele tiden nogen, der kørte hurtigere, så Anders øgede træningen. Hans engagement for træning blev til passion, og den slugte en stor del af hans tid.

Nedtur blev vendt til passion

Samtidig skete der en del omvæltninger i hans øvrige liv. Han var begyndt at studere på universitet i Århus, men oplevede her, at han ikke var den bedste, hvilket var en kontrast til folkeskolen, hvor han var anerkendt for sin faglige styrke. På universitet var der behård konkurrence, og han blev mobbet, fordi han adskilte sig. To år tidligere døde hans far pludseligt, og det havde gjort Anders endnu mere skrøbelig.

Han blev trist og træt og flyttede hjem til sin mor. Motion er godt mod depression, tænkte hans mor, så hun trak en indelukket og inaktiv Anders med i fitnesscenter. Det gav indhold i hans hverdag, og hurtigt poppede nye målsætninger frem, som atter drev Anders til at engagere sig i sin træning.

"Ironman". Det lød fedt, tænkte Anders. Han vidste, at han kunne løbe og cykle, og han havde et stort behov for at vise verden, at han var sej efter nederlaget på studiet. Ironman var for rigtige mænd, de virkelig barske sportsfolk. Anders ville gerne være barsk. Otte måneder senere var der en ironman i København, som Anders tilmeldte sig, og så gik han målrettet i gang.

Vores krop bliver udholdende, vores sind bliver stærkt, og socialt opnår vi status og anerkendelse, når vi regelmæssigt snører løbeskoene

Tempoet i hans liv var højt, og han følte hele tiden, at han ikke slog til. Venner syntes, at han var fraværende, og når han trænede, var det aldrig godt nok.

> Han fik lært at svømme, og han knoklede løs med løb og cykling. Igen forbedrede han sig hurtigt, og han blev populær i den triatlonklub, han var blevet en del af.

- Det gik godt. For godt. Jeg elsker at presse mig selv fysisk og mentalt, og jeg gjorde alt for at kunne træne hårdt og blive god. Jeg spiste en masse kreatin, protein, magnesium, fiskeolie, D-vitamin og multivitamin. På en uge trænede jeg snildt 20-25 timer. Jeg tog tit koffeinpiller for at kunne træne to gange om dagen og ville gerne øge til tre gange om dagen.

Farlig tempostigning

Samtidig fik han fuldtidsjob som telefonsælger. Et job, som var præget af mange afvisninger, fordi folk ikke ville købe hans produkter. Det var en større belastning for Anders, end han ville indrømme, så han holdt ud. Han forsøgte også at pleje sine venskaber, sin kæreste og familie, men de blev ofte irriterede på ham, fordi han planlagde hele sit liv rundt om træningen. Skulle han be-

væge sig fra A til B, så blev der lagt planer for, hvordan han kunne udnytte tiden og distancen til at løbe eller cykle.

Hviledage eksisterede ikke, og han sov kun 4 timer om natten. Tempoet i hans liv var højt, og han følte hele tiden, at han ikke slog til. Venner syntes, at han var fraværende, og når han trænede, var det aldrig godt nok. Tri-kammeraterne cyklede ikke hurtigt nok for ham, så han cykeltrænede med et cykelhold i stedet.

Alt drejede sig om at optimere den fysiske form. Når han var på arbejde, var han iført kompressionsstrømper på for at restituere hurtigere. Ofte var han klædt på fra top til tå i kompressionstøj.

- Alt skulle være så godt som muligt for at optimere mig! Alt skulle køre hurtigt, og det fik mig væk fra en grundlæggende tvivl, jeg havde på mig selv. Hvem var jeg? Jeg slappede aldrig af. Jeg var en klump modellervoks, man kunne forme. Jeg var forvirret, men i sporten fik jeg en identitet. Der var ikke noget valg. TRÆN! Jeg skulle hele tiden være i bevægelse. Jeg stod aldrig stille og havde

ingen bremseklodser. Jeg var villig til at lide store afsavn for at nå mine sportslige mål. Jeg var afhængig af et præstationsfix.

Manisk af træning

Anders blev præget af triathlonmiljøet. De andre trænede endnu mere. Spiste endnu sundere. Hans konkurrencementalitet drev ham til at forfølge en enkelt tanke: at blive den bedste.

En dag stod han i en cykelbutik og købte det nyeste udstyr til sin cykel. Da han kom hjem, måtte han over for kæresten erkende, at han var kommet til at bruge en del penge:

”Har du brugt 2.000 kr.,” spurgte kæresten. ”4.000? 8.000? Har du brugt 10.000?” spurgte kæresten bekymret. Nej, Anders havde på få minutter brugt 16.000 kr. til sit enmandsprojekt. Manien begyndte at slå igennem i Anders’ liv, og hans personlige speedometer viste 300 km i timen. Døgnet rundt.

Anders ændrede sig. Han fik pludselig nye interesser, samtidig med at han trænede for fuld gas. Buddhismen tiltrak ham, og han begyndte at læse om religion. Samtidig drømte han om at læse økonomi på universitetet, og han satte sig for at få styr på alverdens aktiemarkeder.

I slipstrømmen af hans sportslige succes og træningskick kom tanker om, at han var uovervindelig. Selv om han kun havde få måneder til at træne sig op til ironman, var han sikker på, at han kunne klare det på en tid under de magiske ti timer. Han levede på en rus af adrenalin, endorfiner og masser af koffein. Søvn behøvede han ikke. Han kunne klare alt. Hvis bare han skruede op for lyset, ville han kunne styre sit energiniveau.

Anders blev lynhurtigt ekspert i verdensøkonomi og den klogeste forretningsmand. Faktisk var han finans ekspert, og han havde tilmed særlige religiøse talenter. Han opdagede, at han kunne styre sin kæreste ved tankens kraft. Han var Buddha.

Men så kom sammenbruddet

Få måneder senere blev Anders indlagt. Han var psykotisk og talte i tåger. Han havde totalt mistet fornemmelsen for etiske spille-regler og normal social adfærd. Samtidig var hans immunsystem i bund, og infektionstallene svært forhøjede (151, normalt maks. 10). Efter forskellige behandlingsforsøg med medicin fandt man frem til et præparat, der virkede. Med Quetiapine (Seroquel) fik han det langsomt bedre, og han faldt til ro.

Anders fik sovet, hvilet de slidte muskler og kom ned i et tempo, hvor hans kredsløb og hjerne kunne følge med. Men med roen kom også den tristhed, som han havde trænet sig fra. Gennem samtaler med en præst fik han talt om sin fars død og om sit sårbare sind.

- Min mor og søster fik talt mig fra den ironman. I starten syntes jeg, at de var dumme at høre på, men nu er jeg klar over, at de alt for høje mål var usunde for mig.

Anders fandt langsomt en balance i sit liv, hvor der stadig var plads til træning og sportslige mål, men i et langsommere tempo. Han kom i gang med et nyt studium, som passede til ham fagligt, og hvor han omsider begyndte at fungere socialt.

- Det behøver ikke at være ironman for at være sejt. Man skal sørge for at få erfaring først, og man skal vide, at det tager rigtig mange ressourcer at træne til det. Det tager tid at nå store mål, og for mig har det givet en ro at sætte mig mindre mål, erkender han.

I sund balance

Over for mig sidder en ung, lyshåret, veltrænet fyr. Han har deltaget i et forskningsprojekt, som jeg aktuelt udfører i samarbejdet med Odense Universitetshospitals ortopædkirurgiske afdeling. Vi undersøger, hvordan idrætsskader påvirker psyken, og om træningsafhængighed øger risikoen for depression som følge af skader.

>

Skema 1. Spørgeskema om træningsafhængighed

En samlet score på 24-30 er tegn på træningsafhængighed.

		Meget uenig	Uenig	Hverken-eller	Enig	Meget enig
1	Træning er det vigtigste i mit liv	1	2	3	4	5
2	Jeg har konflikter med min familie eller venner, fordi jeg træner så meget.	1	2	3	4	5
3	Jeg bruger træning til at ændre humør (fx for at blive gladere eller glemme problemer)	1	2	3	4	5
4	I løbet af det sidste år har jeg øget min daglige træning.	1	2	3	4	5
5	Hvis jeg ikke træner hver dag, bliver jeg urolig, vred eller ked af det.	1	2	3	4	5
6	Jeg har forsøgt at skære ned i min træning, men ender med at træne lige så meget som før	1	2	3	4	5

BAGGRUND

Artiklens forfatter forsker som en af de få herhjemme i motions- og træningsafhængighed og er forfatter til både artikler og bøger om emnet. Netop nu er hun aktuell med bogen "Find træningsbalancen – mellem sundhed og besættelse", udgivet hos Dansk Psykologisk Forlag 4. december 2014.

> Anders kontaktede personalet og fortalte, at han muligvis kunne bidrage til projektet med sine træningserfaringer. Kort tid efter mødes vi på mit støvede forskerkontor, for jeg er nysgerrig efter at høre hans historie. Endnu et unikt kig ind i træningsubalancen, som jeg har arbejdet med både klinisk og forskningsrelateret i mange år.

I dag fremstår Anders sund, velreflekteret og med begge ben i jorden.

- Jeg gider ikke lave ironman, og i dag træner jeg halvt så meget. Jeg er tilfreds med den, jeg er, og vil ikke kun bedømmes ud fra mine sportslige resultater. De andre må gerne træne mere, og jeg bliver ikke længere smittet af det. Jeg er glad, selv om jeg ikke er den bedste, og jeg hygger mig med min træning. Ligesom jeg hygger mig med mine venner, kæreste og studium.

- Det er et meget bedre liv. Mit bedste råd til andre er at være til stede, der hvor man er. Skru lidt ned for tempoet i stedet for hele tiden at være på vej til næste træning, næste mål.

Et kig på træningsafhængighed

Sammen ser vi på Anders' score på træningsafhængighed på det skema, som han udfyldte, da han deltog i undersøgelsen i oktober i 2014 (se *Skema 1*). Den samlede score ligger på 20, og speedometeret er ikke længere rødglødende. Skalaen går fra 6 til 30. En samlet score på 24-30 indikerer træningsafhængighed (Terry et al. 2004). Jeg beder Anders score sig på skalaen fra hans tid med træningsmani. I 2013 lå den samlede score på 27.

Tester man en fitnessgruppe, finder man typisk, at 3-9 % af deltagerne har en score på 24-30 (Lichtenstein 2014a). Spørger man triatleter, har ca. 20 % en høj score på træningsafhængighed (Youngman 2007).

Mennesker med risiko for træningsafhængighed ligner Anders. Mænd rammes oftere end kvinder, og unge oftere end ældre (Lichtenstein 2014b). De er kendetegnet ved en høj grad af per-

fektionisme, spændingssøgen og præstationsorientering. De er udprægede konkurrencemennesker og har en tendens til at gå egne veje. Men en sårbar personlighedsprofil er ikke nok. Ofte går der en række belastninger forud, som trigger den overdrevne træningsadfærd (Lichtenstein 2014c).

Endvidere ser det ud til, at mennesker med bipolar lidelse har en særlig høj grad af ko-morbiditet i form af forskellige adfærdsmæssigheder (Di Nicola et al. 2010a). I et casestudie blev en mand med en blandingstilstand af mani, kompulsiv shopping og træningsafhængighed behandlet med Quetiapine (400 mg). I løbet af en periode på 24 uger blev hans symptomer markant reduceret, og scoren på træningsafhængighed faldt fra 28 til 12 (Di Nicola et al. 2010b).

Det er vigtigt, at idrætsfolk, trænere og ledere er opmærksomme på symptomer på træningsafhængighed. Gudskelov ender det sjældent i en regulær mani, men stress, depression, nedsat immunsystem og alvorlige overbelastningsskader ses som hyppige konsekvenser af overdreven og tvangspræget træning. ■

Mia Beck Lichtenstein

Psykolog i Psykiatrien i Region Syddanmark

Postdoc ved Institut for Psykologi, Syddansk Universitet

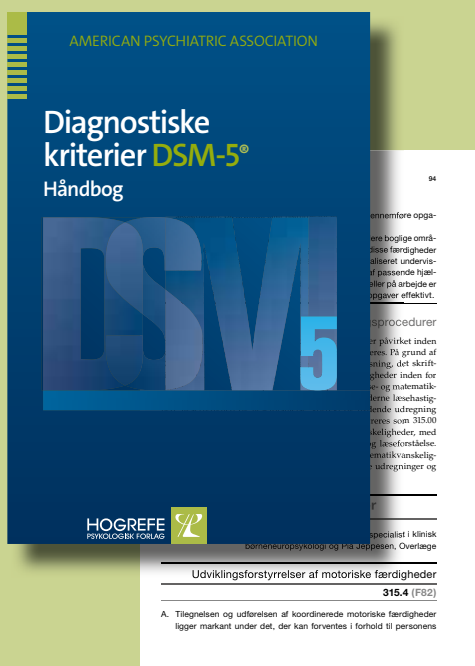
REFERENCER:

- Di Nicola M., Tedeschi D., Mazza M., Martinotti G., Harnic D., Catalano V., Bruschi A., Pozzi G., Brià P., Janiri L. (2010a): Behavioural addictions in bipolar disorder patients: role of impulsivity and personality dimensions. *Journal of Affective Disorders*. Vol. 125(1-3):82-88.
- Di Nicola M., Martinotti G., Mazza M., Tedeschi D., Pozzi G., Janiri L. (2010b): Quetiapine as add-on treatment for bipolar I disorder with comorbid compulsive buying and physical exercise addiction. *Progress in Neuro-Psychopharmacology and Biological Psychiatry*. Vol. 34(4): 713-714.
- Lichtenstein M.B. (2013): *Besat af træning. Når sund motion bliver til skadelig afhængighed*. Dansk Psykologisk Forlag.
- Lichtenstein M.B., Christiansen E., Bilenberg N., Støving R. K. (2014a): Validation of the exercise addiction inventory in a Danish sport context. *Scandinavian Journal of Medicine and Science in Sports*. Vol. 24(2): 447-53.
- Lichtenstein M.B., Larsen K.S., Støving R.K., Bredahl T.V.G. (2014b): Validation of the Exercise Addiction Inventory in team sport and individual sport. *Addiction Theory and Research*. Vol. 22(5): 431-437.
- Lichtenstein M.B., Christiansen E., Elklit A., Bilenberg N., Støving R.K. (2014c): Exercise addiction: a study of eating disorder symptoms, quality of life, personality traits and attachment styles. *Psychiatry Research*. Vol. 215(2): 410-416.
- Terry A., Szabo A., Griffiths M. (2004): The exercise addiction inventory: a new brief screening tool. *Addiction Research & Theory*. Vol. 12(5): 489-99.
- Youngman, J.D. (2007): *Risk for Exercise Addiction: A Comparison of Triathletes Training for Sprint-, Olympic-, Half-Ironman-, and Ironman-distance Triathlons*. PhD Thesis, University of Miami, US.

AMERICAN PSYCHIATRIC ASSOCIATION

Diagnostiske kriterier **DSM-5**[®] Håndbog

Dansk
udgave

DSM-5

Håndbogen på dansk er en uundværlig følgesvend til *The Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders[®], Fifth Edition* – bedre kendt som DSM-5.

Bogen indeholder de fuldt reviderede diagnostiske klassifikationer samt alle de diagnostiske kriterier fra DSM-5 i et overskueligt format.

Derudover indeholder bogen et afsnit, der kort beskriver de strukturelle og diagnostiske ændringer i forhold til DSM-IV.

Håndbogen giver et hurtigt overblik over DSM-5-systemet, og er et “must-have” for fagpersoner i psykiatrien, psykologer der arbejder i klinisk regi eller andre ansatte inden for social- og sundhedsområdet.

Alle kapitlerne er gennemgået og fagligt godkendt af danske eksperter inden for hvert område – fra skizofreni til søvnforstyrrelser.

Pris kun 560 kr. (ekskl. moms)

Bestil på info@hogrefe.dk eller tlf. 35381655.

HOGREFE
PSYKOLOGISK FORLAG

Kongevejen 155 · DK-2830 Virum
Telefon +45 35 38 16 55
www.hogrefe.dk · info@hogrefe.dk

Med hjerte og førs

De mest sårbare børn var det klientel, behandlingshjemmet i Skodsborg tog sig af indtil lukningen i 2012. En af hovedfigurerne bag Skodsborgmodellen, psykolog Inger Thormann, er blevet hædret – og driver på med nye initiativer.

Hvis en vej til at cementere psykologiens betydning i samfundet går gennem den synlige anerkendelse af faget og dets udøvere, så har 2014 været et umådelig godt år. Uden knæfald for ydre glimmer tør man glæde sig, hver gang medaljen bliver sat på psykologens bryst – i direkte eller overført betydning

tand

– eller hver gang en psykolog modtager personlige midler til kommende års forskning. I det forgangne år er det sket talrige gange.

Skal det imidlertid være spektakulært, kommer man ikke uden om den prisoverrækkelse, der fandt sted den 3. oktober i København. Her modtog cand.psych. Inger Thormann årets pris fra fonden *En God Start i Livet*. Prisen lød på 50.000 kr., men var jo alligevel mest et symbolsk udtryk for, hvad arrangementet markerede. Med 175 gæster repræsenterende kultur- og samfundsliv, med festtaler og glans og med sundhedsministerens deltagelse stod det klart, at der her blev ydet anerkendelse til en person, som har virket på et ekstraordinært niveau.

Skodsborgmodellen. Det ord alene sammenfatter, hvorfor hæderen så oplagt gik til Inger Thormann. Navngivet efter Skodsborg Observations- og Behandlingshjem, der i årtier frem til lukningen i 2012 fungerede som en af landets mest succesfulde døgninstitutioner, og hvor prismodtageren gennem 30 år var en tydelig frontfigurer i at skabe og udvikle stedets særlige pædagogiske og psykologiske metodik.

'Noget' er på vej –

Klientellet på Skodsborg var omsorgssvigtede børn, eller med sideblik til fondens navn: børn, der havde haft en særlig vanskelig start i livet. Børn af psykisk syge forældre, børn af stofmisbrugere, alkoholikere, og børn, der tidligt havde været udsat for seksuelle krænkelser og vold.

Altså yderst sårbare børn, der på Skodsborg til gengæld blev mødt af nærhed og tryghed og den helt særlige tilgang til personen, som Skodsborgmodellen udtrykker helt ned i detaljen: det fysiske miljø, stedets karakter af hjem, de ensfarvede gardiner, personalets dresscode, de genkendelige dufte, betydningen af ro og opmærksomhed mod barnet i egentligste forstand.

Hertil hele menneskesynet, der af fondets formand, Cecilia Virgin, blandt andet kunne formuleres gennem Inger Thormanns forhold til forældrene: "Til Skodsborgmodellen hører, at I også altid er omsorgsfulde over for forældrene. Om så forældrene er alkoholikere, stofmisbrugere eller har udsat barnet for vold, får de at vide, at det er dem, der har den største betydning for barnet, og at de altid er velkomne."

PRIS & FREMTID

Om fonden "En God Start i Livet" og årets prismodtager kan man læse på hjemmesiden www.fonden-engodstartilivet.dk, hvor også talerne ved arrangementet er gengivet.

Om planerne for "Villa Skodsborg", se www.villaskodsborg.dk.

Men velkomne hvor? kan man spørge, når behandlingshjemmet ikke længere eksisterer.

'Noget' er imidlertid på vej, en afgørende udvikling, som prisen til Inger Thormann kan være med til at befordre. Sammen med andre gode kræfter indgår hun nemlig i en initiativgruppe til "Villa Skodsborg". Man har kig på et hus, der kan rumme en opfølger for Skodsborg Observations- og Behandlingshjem. Huset er beliggende i Hørsholm i Nordsjælland og vil få plads til 16 børn.

Donationer er strømmet ind, også dette projekt har fået en god start i livet – og endda mere til. Inger Thormann har i den ånd, der kendetegner hendes virke, stillet sig til disposition og ønsker, som hun siger, "at være med til at løbe det i gang". Er den pris, hun modtog for to måneder siden, givet som værdsættelse af udøvet gerning, peger den altså også frem. "Villa Skodsborg" ventes at blive en realitet allerede i 2015. ■

Jørgen Carl, redaktør

FOTOS: PRIVATFOTOS

VULKANEN

med lyst til at smadre verden

På Rødovre Skole lærer børn i indskolingsklasserne at sætte ord og billeder på deres følelser. Metoden får ros af pædagoger og lærere, og målet er at begrænse konflikter, eksklusion og voldelig adfærd.

Hej 1. A. I dag starter vi med at lave humørbarometer. Kan I huske det? Jeg spørger, hvordan I har det, og så svarer I. Det højeste er 10, og det laveste er 1.

Camilla Obel lader øjnene vandre rundt i klasselokalet.

- Linda, hvad er du i dag?
- Mmm. Jeg er ... en 8'er, svarer Linda efter lidt betænkningstid.
- Louis, hvad med dig?
- Jeg er en 10'er, svarer Louis med en iver, der næsten letter den lille drengeskuldre fra stolen.
- Nikolaj. Hvor ligger du på barometeret?
- Jeg er en 4'er i dag. I hans stol er der mere ro på.

Vi er på besøg hos 1. A på Rødovre Skole i København. Viserne på klasseuret har lige passeret 12, og for få minutter siden myldrede eleverne ind i lokalet. I dag skal de hverken regne plustabeller eller øve sig i at skrive. I halvanden time står der i stedet 'Vredeshåndtering' på skoleskemaet.

Undervisning kan man ikke helt kalde det endnu. Men det bliver det på sigt, og de foreløbige erfaringer er gode, vurderer psykologerne Maria Dressler og Kasper Mikladal.

For tre år siden begyndte de at udvikle et lignende undervisningsforløb, der udfordrer dogmet om, at vrede er noget, der skal behandles. Det hedder Diamantforløbet, og det er udviklet til vredeshåndtering hos unge mellem 15 og 25 år. Foreløbigt er 80 professionelle med forskellig faglig baggrund blevet uddannet til at undervise i Diamantforløbet.

Nu arbejder Maria Dressler og Kasper Mikladal på at udvikle et undervisningsforløb til indskolingsklasser, og 1. A. på Rødovre Skole hjælper psykologholdet på vej.

- Den største forskel på de to forløb er, at vi i forløbet, der er målrettet vrede unge, tager eleverne ud af klassen og arbejder med dem for sig. I indskolingsklasserne forsøger vi at arbejde med selve kulturen i klassen og ikke

kun med de få, som larmer mest eller udfordrer fællesskabet med deres reaktionsmåder, siger Maria Dressler.

Det handler om inklusion, men i et børneperspektiv, påpeger hun.

Dynamit, drage og vulkan

Det faglige udgangspunkt er, at vrede er normalt, og undervisningsforløbet skal udstyre børnene med en forståelse og et sprog, så de kan tale om, hvad de føler. På den måde lærer børnene at bruge andre værktøjer til at håndtere vredesudbrud end at slå, råbe og kaste med ting.

- Det er ikke vigtigt for vores program, at vi på forhånd ved, hvem der er det vrede barn i klassen. Statistisk set sidder der altid et par børn i en klasse med en ADHD-diagnose. Men vores mål er, at de børns handlinger også skal forstås meningsfuldt af de andre børn i klassen. Det kunne vi ikke opnå, hvis vi udpegede de vrede børn fra starten, siger Maria Dressler.

René Strand er kontaktpædagog på Rødovre Skole, og han har også været involveret i udviklingen af indskolingsforløbet fra starten:

- Forløbet er knap så teoretisk og mere praktisk anvendeligt. Jeg får konkrete værktøjer med mig ud i klasserne, som jeg kan bruge, uanset om det er en velfungerende eller dysfunktionel klasse.

Midt på gulvet i klasselokalet har Maria Dressler spredt nogle tegninger ud i A4-størrelse.

- Kan I se, hvad den her ligner? spørger Camilla Obel eleverne og holder en tegning op i luften.

- Den ligner dynamit, svarer Nikolaj, mens han studerer tegningen af en stang dynamit med et tidsindstillet ur. Dynamitten har arme, ben og et vredt ansigt.

Hvordan bliver man vred som dynamit? spørger Camilla Obel.

- Dynamit betyder, at jeg får lyst til at slå, siger Nikolaj.

Camilla Obel lægger bombetegningen fra sig og samler en tegning af en drage op.

- Louis, hvordan bliver man vred som en drage?

>

BAGGRUND

Rødovre Kommunes udviklingsprojekt, Diamantforløbet, er beskrevet i artiklen "De unge vrede", Psykolog Nyt 17/2014. Læs desuden nærmere om projektet på diamantforlobet.dk.

- > - Man bliver rigtig gal. Man får lyst til at slå. Fx hvis nogen gør dumme ting derhjemme, så går jeg ind og græder. Og så bliver jeg så vred, at jeg kommer til at sige et bandeord.

Camilla Obel samler dagens sidste tegning op. Den forestiller en vulkan med lava, der sprudler ud fra toppen. Hun spørger 1. A., hvordan vulkanen har det.

- En vulkan er så sur, at den får lyst til at smadre hele verden! svarer Mathilde.

- Den samler vreden nede i maven og skyder lavaen ud og flipper helt ud og smadrer hele sføen, supplerer Nikolaj.

Ord på følelserne

De såkaldte vredesbilleder er en afgørende brik i undervisningen.

- Vi har udviklet dem i samarbejde med en psykolog og grafiker og med børnene selv. Tegningerne bruges i undervisningen for at få eleverne til at tænke over og tale om, hvad det er for nogle følelser, de forbinder med det, de ser på tegningerne, forklarer Maria Dressler.

- Jeg er ret overrasket over, hvor hurtige børnene er til at identificere følelserne og sætte ord på, hvordan de har det.

Tegningerne er metaforer på vrede og er så vidt muligt neutrale i udtrykket. Det er en bevidst taktik.

- Det er afgørende, at børnene ikke tænker, at en af tegningerne forestiller noget, som de ikke har lyst til at identificere sig med, siger Kasper Mikladal.

Et rent negativt billede skaber negative og forsimplede associationer hos børnene. Det hjælper dem ikke med at forstå, at følelser er komplekse, og at en klassekammerat ikke er vred hele tiden, men kun nogle gange.

- Det kan jo godt være, at dragen kun er "på besøg" i skolen, men måske ikke derhjemme eller i andre sammenhænge, forklarer han.

Det handler dagens sidste øvelse om.

- Nu skal I kigge på tegningerne og finde ud af, hvilket billede der passer godt til jer, siger 1. A.'s lærer.

Få sekunder senere ligger børnene og deres blanke, hvide A4-papirer spredt ud over hele gulvet, og med en blyant i hånden har de kastet sig ud i at tegne hver deres vrede-tegning.

- Jeg er en bombe, siger en af pigerne og smiler.

Kl. er 13.30 er dagens vredesundervisning ved at være slut. Camilla Obel runder af:

- Næste gang vi skal være sammen, snakker vi om de her billeder, I har tegnet, og om hvad man kan gøre for at gøre jer mere vrede. Og hvad man kan gøre for at gøre jer mindre vrede. Så kan jeres klassekammerater også lære lidt om jer. ■

Henning Due, pressekonsulent

Det mentale lever i det sociale

Jeg var med min familie inde at se teaterstykket Doppler. På et tidspunkt siger Doppler: ”En gang imellem må man simpelt hen vove sig ud på den rådne gren, man sidder på, og hvis den ikke knækker af sig selv, må man simpelt hen bare save den over.”

Stykket handler om en mand, der flygter fra et samfund, hvor man hele tiden skal være så kompetent, så individuelt succesfuld. På et plan kan man, som hans kone beskriver det, se ham som en mand med store psykiske vanskeligheder, på et andet plan som den, der insisterer på, at vi kigger på måden, vores samfund udvikler sig på – en invitation til nyorientering.

Enten-eller. Eller sagt på en anden måde: De måder, vi vælger at opdele verden på, skaber samtidig de løsninger, vi er i stand til at få øje på. Det er et gammelt citat af John Dewey, professor i filosofi og pædagogik.

Jeg er optaget af adskillelsen mellem det mentale og det sociale, mellem det sociale og det psykiske/ det psykiatriske. Internationalt skrives den ene (lære-)bog efter den anden om *mental health*, en videnskab, der fremhæver det, der karakteriserer dem, der af forskellige grunde ikke passer ind i det samfund, vi er ved at opbygge: Nogle gange ændrer fænomener, begreber og konstruktioner sig, uden at

det åbner for den store debat. Nogle gange sker det så glidende, at man egentlig ikke tænker så meget over konsekvenserne af det, som ændrer sig. Nogle gange er det oplagt at stoppe op og se nærmere på de grene, vi sætter os på: Hvor har vi lyst til at placere os? Hvad er det, vi gør attraktivt? Hvor ligger muligheder for det, som vi foretrækker?

Held og lykke, Doppler

Doppler har noget på hjerte. Fænomener hænger sammen og skal ikke forstås adskilt fra hinanden. Og dette åbner for en særlig forpligtelse. Jeg foretrækker at forholde mig til symptomer og problemadfærd som det enkelte barns eller unges menneskes bedst mulige overlevelsestrategier. Jeg ser symptomer som kommunikation og dermed som invitationer til andre. Derved bliver det oplagt at være nysgerrig efter, hvorfor lige denne adfærd er blevet det bedste, og hvad der holder liv i disse strategier som de bedst mulige. Med disse spørgsmål flytter vi os i samme øjeblik væk fra at se det mentale som noget i sig selv og tværtimod at se det som knyttet til sociale interaktionsmønstre: Det mentale lever i det sociale.

Nye muligheder opstår, når man sammenholder det, der plejer at leve adskilt. Kreativiteten får anderledes liv. Opgaven handler om, hvordan vi kan skabe foran-

dringer af eksisterende mønstre, hvordan vi kan bidrage til, at mennesker kan blive del af nye interaktionsmønstre og få nye måder at forstå sig selv på i mødet med andre.

Det er interessant, hvordan vi skal forstå den kultur, vi lever i, hvor det mentale har udviklet sig til fænomener, der lever adskilt fra det sociale liv. Som noget, der lever i sig selv. Jeg forestiller mig, at det blandt andet hænger sammen med ”friheden til at forme sig selv”, kravet om kompetencer, det med at skulle leve op til den nye verden af selvstændighed, hvor det at skulle leve op til bliver den styrende mekanisme. Ud af det kommer fænomenet psykisk sårbarhed, et begreb med fokus på den enkeltes mentale helse, et begreb, der langt hen ad vejen har erstattet det, vi tidligere var optaget af: socialt udsatte.

Vi sagde også engang: Et samfund skal måles på, hvordan det behandler sine mest udsatte. Så hvilket samfund ønsker vi at være en del af?

Så held og lykke, Doppler, med at skære i de rådne grene. ■

Søren Hertz,
børne- og ungdomspsykiater
Metalog

KLUMMEN (LAT. COLUMNA)

Psykolog Nyts klummetekster skrives på skift af seks personer, som har fået frie hænder til at ytre sig om tendenser i det moderne liv og samfund. Skribenterne repræsenterer vidt forskellige fagområder – og opgaven lyder ikke på at skrive om psykologi.

MENTAL RETARDERING

– overset og undervurderet

Der er meget begrænset fokus på konsekvenserne af mental retardering hos børn og unge. Derfor udsættes et stort antal for krav, der ikke svarer til deres udviklingsniveau og evner.

I dansk børne- og ungepsykiatri diagnosticeres mental retardering (MR) ud fra ICD-10. Kriterierne er: IQ under 70. Debut før fyldte 18. år. Væsentlige afvigelser inden for adaptive færdigheder i dagliglivets funktion – tilpasning til, hvad der er gældende kulturs standarder i forhold til kommunikation, selvhjulpenhed, bofærdigheder, sociale evner m.v.

Vi kender ikke antallet af personer med MR i Danmark, men et skøn lyder på mellem 80.000 og 110.000 psykisk udviklingshæmmede, altså 1,5-2 % af befolkningen (VIPU, 2006 og 2009). Med udgangspunkt i standardiserede test er ca. 140.000 i Danmark mentalt retarderede.

Det kan undre, at forskning og opmærksomhed på området ikke er større, eftersom følgerne både for samfundet og for den enkelte i dagligdagen er svære, såfremt handicappet ikke medtænkes i forhold til opdragelse, undervisning, uddannelse, arbejdsmarked og lovgivning. Erfaringen er, at vanskelighederne – hvis man overhovedet taler om dem – oftest omskrives eller nedtones. Alt efter faglig baggrund eller relation til barnet tales der om ”generelle eller specifikke indlæringsvanskeligheder” og ”sen eller forsinket udvikling.” Eller om vanskeligheder med at lære af sine erfaringer, abstraktion, opmærksomhed, hukommelse, adfærd, kontakt og kommunikation.

Omskrivningerne bunder nok især i faglige, personlige og kontekstuelle forskelle i holdninger til og forståelser af intelligens, som er en væsentlig del af diagnosen. Dette bidrager til, at interventionen over for børn og unge med MR har stagneret eller ligefrem regredieret udvikling til følge. Det gælder især dem med vanskeligheder svarende til lettere til middelsvær retardering. Deres van-

skeligheder erkendes ofte først, når de kommer i skole. Børn med de sværere grader af mental retardering bliver oftere spottet tidligt af forældre, sundhedsplejerske, pædagoger og lærere.

En gruppe, hvis vanskeligheder ofte overses, er dem med IQ mellem 70-85. Da deres vanskeligheder især er intellektuelle og ikke i så høj grad adaptive, vurderes de ikke at have generelle mentale vanskeligheder og får ofte ingen form for støtte (Katz & Lazcano-Ponce, 2008).

Når nogle fagfolk undervurderer konsekvenserne af MR, kan det være svært for andre at få forældrene til at forstå alvoren i problematikken. Men deres accept af børnenes begrænsninger og det umulige i at opnå ”normalitet” er alfa og omega i arbejdet for at give børnene den rigtige støtte (ibid.).

Rundt om litteraturen

Der er i forbindelse med udarbejdelse af denne artikel fortrinsvis søgt i databaserne i *psycINFO*, *PubMed* og *Google Scholar* med søgeord som: Mental retardering, mental retardation, Intellectual disability, intellectual developmental disorder, årsager og ætiologi samt kombinationer af disse.

Der findes meget lidt aktuel og relevant dansk forskning om den valgte problematik. Der har ikke siden 1980, hvor åndssvageforsorgen blev nedlagt, eksisteret et landsdækkende register over udviklingshæmmede. Det er én forklaring. En anden er, at MR ikke er en afgrænset vanskelighed, men en generel udviklingsforstyrrelse med funktionsnedsættelse på mange områder. Maris et al. (2013) skriver, at forskning i MR er udfordrende og frustrerende, da MR er et meget heterogent handicap forårsaget af så mange

>

- > faktorer, som det egentlig ikke er muligt at samle under én definition. Diagnosen MR stilles på baggrund af vanskelighederne og ikke ud fra årsagerne.

En tredje grund til manglende opmærksomhed på konsekvenserne af MR er måske, at det ikke er come il faut at tale om forskelle i intelligensniveau. Der pågår kontinuerligt debat om, hvorvidt IQ kan sige noget om en persons samlede funktionsniveau.

Der er fortsat stor debat om, hvordan resultaterne af den eksisterende forskning bør anvendes. Bør fx et foster med visse syndromer fødes? Bør medicinsk behandling for at forebygge eventuel MR på grund af forskellige genfejl iværksættes, når det er muligt? En sådan forskning kunne med rette suppleres med, hvordan MR fænotypisk kommer til udtryk, og hvordan man begrænser de negative konsekvenser af handicapet.

Der er især i forhold til diagnosticering og udredning hentet opdateret viden fra en artikel om "Mental retardering" (Skovby et al., 2014) og fra instruksen: "Mental retardering eller forsinket psykomotorisk udvikling – ætiologisk udredning af børn" (Bisgaard, 2011).

Udenlandske artikler har bidraget med uddybende viden om opfattelser af intellektuelle vanskeligheder og om konsekvenser af handicapet. "Familial mental retardation: a review and practical classification" (Maris et al., 2013) sætter fokus på den familiære MR – et af de tabubelagte områder. "Implications of Atkins v. Virginia: Issues in Defining and Diagnosing Mental Retardation" (Everington & Olley, 2008) sætter meget markant fokus på nødvendigheden af en faglig kvalificeret udredning. "Intellectual disability: Definition, etiological factors, classification, diagnosis, treatment and prognosis" (Katz & Lazcano-Ponce, 2008) er et vægtigt indlæg ved at betragte MR som et grundlæggende blivende handicap, hvorfor intervention nødvendigvis må tage udgangspunkt i så vidt muligt at begrænse de negative konsekvenser.

Omskrivningerne bundes nok især i faglige, personlige og kontekstuelle forskelle i holdninger til og forståelser af intelligens, som er en væsentlig del af diagnosen.

En case

En 15-årig pige indlægges på ungdomspsykiatrisk døgnafdeling, da hun vurderes selvmordtruet. Umiddelbart forud for indlæggelsen er hun af kommunen – mod sin vilje, men med forældrenes accept – blevet anbragt i en form for plejefamilie i forbindelse med et behandlingstilbud til unge med adfærdsvanskeligheder. Hun er umiddelbart efter anbringelsen gået fra plejefamiliens hjem og har da udtrykt ønske om at dø.

Hun har været kendt i børne- og ungepsykiatrisk regi gennem de seneste 6-7 år, grundet forskellige angstproblematikker, som hun i lange perioder er blevet behandlet ambulantly for med kognitiv terapi. Behandlingen har angivelig i korte perioder hjulpet, men både angst og især tiltagende adfærdsmæssige vanskeligheder er ifølge forældrene til stede i en sådan grad, at de ikke længere kan rumme pigens i familien, hvor der også er to mindre søskende. Pigen tager fx penge fra forældrene, som hun bruger til at forsøge at købe sig venner, hvilket hun ikke oplever at have nogen af. Hun fortæller forskellige historier om, at hun har mange penge, eller forsøger på mange måder at få og opretholde kontakt til andre børn og unge.

Man vurderer på et tidspunkt i forbindelse med den ambulante behandling, at en kognitiv vurdering er relevant, da man finder, at pigens evner til refleksion, abstrakt tænkning og evne til at overføre erfaringer fra en situation til en anden ikke forekommer alderssvarende. Hun testes godt 11 år gammel med WISC-III. Ved testningen findes på baggrund af forholdsvis jævn profil en total IQ på 52. Hun går under hele forløbet – også efter testningen i almindelig folkeskole. Hun har i de mindre klasser modtaget sporadisk støtte i dansk. Den kognitive tilgang anvendes fortsat i behandlingen. I forbindelse med indlæggelsen testes hun som 15-årig igen med WISC-III med en samlet IQ på 44 som resultat. På baggrund af anamnese, skoleudtalelser, observationer, spørgeskemaer m.v. vurderes det, at hendes adaptive evner heller ikke er alderssvarende, samt at vanskelighederne grundlæggende har været til stede fra fødslen.

Samlet ses der vanskeligheder svarende til: "mental retardering af middelsvår grad med væsentlig påvirkning af adfærden, som kræver pasning eller behandling." Pigen forstår ikke, hvorfor hun ikke bare kan være hjemme i familien. Hun anbringes meget mod eget ønske på et opholdssted, som ikke har speciel viden om MR, og som eksplicit giver udtryk for, at de ikke mener, at diagnosen er korrekt.

Udredning af MR

I udredning af MR indgår anamnese, kortlægning af adaptive færdigheder og intelligencetest. Med udgangspunkt i sagen om den dødsdømte Daryl Renard Atkins i staten Virginia gennemgår Everington og Olley (2008), hvad en kvalificeret udredning for MR hos voksne skal indeholde. For Atkins var resultatet af en udredning et spørgsmål om liv eller død, da det i staten var blevet forbudt at henrette mennesker med MR. Forsvarets psykolog brugte bl.a. WAIS-III – som viste IQ 59 – og standardiserede test for adaptive færdigheder. Anklagerens psykolog interviewede Atkins to gange og indhentede skoleudtalelser samt udtalelser fra fængselspersonalet om Atkins' adfærd i fængslet.

Forsvaret fandt på baggrund af undersøgelsen, at Atkins var retarderet, mens anklageren fandt, at han mindst var gennemsnitlig begavet. I første omgang fandt retten, at Atkins var klog nok til at blive henrettet. Efter flere retssager, også om hvorvidt man skul-

le kunne henrette mennesker med MR, blev dødsstraffen for Atkins vedkommende ændret til livsvarigt fængsel. På det tidspunkt var det besluttet ikke at henrette mennesker med MR i 18 ud af de 38 stater, som anvendte dødsstraf.

Selv om ovennævnte forfattere tager udgangspunkt i udredning af voksne, bør de samme krav som minimum stilles til en kvalificeret udredning af børn og unge. Kort gengivet skal en udredning ifølge Everington og Olley bruge individuelt administrerede globale intelligenstag, som fx Wechlers, standardiserede redskaber med relevante normer skal anvendes til vurdering af adaptiv adfærd, og sluttelig skal det klargøres, om vanskelighederne har været til stede under opvæksten. Dette sidste krav er sværere at opfylde fyldestgørende i forbindelse med udredning af voksne, da det som regel ikke er muligt at få en grundig anamnese eller udtalelser og observationer fra institutioner og skolen. Her må undersøgeren analysere udviklingsmæssige, sociale, psykologiske og uddannelsesmæssige faktorer, som de kan få adgang til (ibid.).

En væsentlig faktor både i den aktuelle diagnose MR og fremtidigt er altså en målt eller estimeret intelligenskvotient på under 70 (2 standardafvigelser eller mere under gennemsnitlig intelligens). Som nævnt er der forskellige opfattelser af og holdninger til, hvad intelligens er og om, hvorvidt man kan bruge intelligenskvotient til at udsige noget om mennesket generelle funktionsniveau. De mange definitioner på intelligens afspejler sådanne forskelle i holdninger og forståelser. Nogle antager, at intelligens er en generel faktor, mens intelligens ifølge andre er mange forskellige former for evner og talenter. Opfattelsen af intelligens som en generel faktor blev introduceret i 1904 af den britiske psykolog Charles Spearman (Lunøe, 2009). Forestillingen om den generelle intelligens er upopulær i nogle kredse i Danmark, da dette er med til at pege på, at der er forskel på mennesker og deres funktionsniveau. En kendt teori som Howard Gardners om de mange intelligenser har ikke vundet indpas blandt forskere, men har været udbredt inden for uddannelse og pædagogik.

Legg og Hutter (2007) forsøger med udgangspunkt i 70 forskellige definitioner at lave en universal definition på intelligens. Definitionerne spænder vidt fra den snævre: ”intelligens er, hvad der måles med intelligenstag” til den meget brede: ”evnen til at lære, forstå og tænke”. Efter at have gennemgået de mange definitioner og deres fællesmængde mente Legg og Hutter at kunne formulere det, de kalder ”universal intelligence”: ”Intelligens måler en persons evne til at opnå mål i et bredt udsnit af miljøer” (Legg & Hutter 2007, *min oversættelse*).

Definitionen forekommer alt for diffus til at kunne bruges i praksis. Problemet med definitioner er, at jo større mulighed for subjektiv fortolkning, des større chance for uenighed og misforståelser, hvorfor en mere eksakt definition fx med udgangspunkt i en generel intelligensfaktor er at foretrække.

Ifølge Everington og Olley (2008) er adaptiv adfærd det mest problematiske i forhold til udredning af MR. Mange psykologer betragter adaptive evner som værende lig med en række praktiske

BAGGRUND

Nærværende artikel er skrevet i tilknytning til forfatterens specialistuddannelse og er en forkortet udgave af den oprindelige tekst. Denne indeholder også et længere afsnit om ”Diagnosen MR gennem tiderne”.

Den komplette tekst kan rekvireres pr. mail: turidh@parknet.dk

evner som fx daglige gøremål. Adaptive evner er dog mere og andet end dette. Social kompetence og at kunne begå sig inden for det givne samfunds normer og regler er lige så vigtige. For individer med mental retardering af lettere grad vil det oftest være vanskeligheder på det sociale og konceptuelle område, der gør sig gældende, mens de i højere grad vil kunne klare de praktiske færdigheder.

Overblik over ætiologien

Pigen fra ovenstående case var det ældste af tre børn i en familie, hvor begge forældrene angiveligt altid havde haft faglige problemer i skolen, uden at disse blev udredt. Pigen vurderedes ikke syndromsuspekt. Anamnestisk var der ikke grundlag for, at der før, under eller efter fødslen havde været tale om påvirkning af centralnervesystemet, som kunne være årsag til retarderingen. Det må formodes, at pigens vanskeligheder i nogen grad var arvelige.

Det giver ikke mening at tale om, hvorvidt arv eller miljø er årsag til mental retardering. Alt levende, og ikke mindst den komplekse menneskehjerne, fremkommer som et resultat eller produkt af både arv og miljø. Det nedarvede genmateriale spiller hele tiden dialektisk sammen indbyrdes og med det til enhver tid givne miljø, mens det kontinuerligt danner basis for udvikling og modning af den individuelle hjerne. Forskningen peger dog i retning af, at en betydelig del af årsagerne til MR findes i arvelige faktorer. Der findes en lang række gener og kombinationer af gener, som medfører sygdomme, der har udviklingshæmning som hovedsymptom. Derimod kendes ingen sygdomme, der fører til høj begavelse.

Det er ikke altid muligt at finde årsagen, men jo sværere grad af MR, des oftere vil det være muligt at påvise årsag(er). Årsager kan være arvelige faktorer som stofskiftesygdomme, arvelige og nymuterede kromosomfejl og genfejl, skader opstået i fostertilstanden, fx overdreven alkoholindtagelse og rygning, stofmisbrug

>

> eller infektionssygdomme hos moderen. Iltmangel under fødslen samt lav fødselsvægt og fødselsskader er ligeledes hyppige årsager til udviklingshæmning.

Selv om lav fødselsvægt ikke i sig selv medfører udviklingshæmning, vil dette ofte hænge sammen med for tidlig fødsel eller mangelfuld ernæring i fostertilstanden, hvilket på forskellig vis kan føre til begrænset og/eller fejlagtig udvikling og modning af det neurale netværk (Moreno-De-Luca et al., 2013; Bisgaard, 2011). At flere børn overlever at fødes for tidligt og med meget lav fødselsvægt, betyder ifølge børneneurolog Peter Uldall, at flere børn i dag har intellektuelle problemer (Jens Ejsing, 2008). Også psykosociale årsager som fx manglende eller stærkt begrænset motorisk, social og sproglig stimulation eller fejl- og underernæring i fostertilstand og barndom kan medføre MR.

Da forskere i store træk betragter MR som et irreversibelt handicap, vil megen forskning dreje sig om de mange forskellige mulige årsager til en eventuel begrænset eller ”skæv” modning af hjernen med henblik på at forebygge MR. Megen tilgængelig forskning om MR, årsager og neurologiske afvigelser tager udgangspunkt i de velkendte og relativt hyppige syndromer Down og Fragilt-X.

Aktuel medicinsk forskning om MR gør tiltagende brug af hastigt voksende muligheder for ved hjælp af billeddannelsesteknikker at ”se ind i hjernen”. Hjernevolumen, størrelsen og formen på de frontale foldninger, mængden af gråd og hvid substans samt den generelle tykkelse af cortex er nogle af de anatomiske forskelle i hjernen, der undersøges med hensyn til hjernens udvikling ved intellektuelle vanskeligheder.

Maris et al. (2013) beskæftiger sig med MR i familier. De forsøger på baggrund af forskellige genetiske og miljømæssige faktorer at udarbejde en praktisk anvendelig klassifikation af familiær MR. De finder en sådan vigtig som grundlag for den fortsatte epidemiologiske forskning samt for arbejdet og rådgivningen i klinikken. De gør selv opmærksom på, at deres skelnen mellem familiær MR og isolerede tilfælde af MR kan føre til den misforståelse, at isolerede tilfældet ikke skyldes genetiske og arvelige faktorer, hvilket meget vel kan være tilfældet. Dog er det en tydelig indikation på, at der er noget genetisk på spil, hvis der i en familie forekommer flere tilfælde af MR. Forskerne peger også på, at det i lande, hvor der ikke er muligheder for højteknologiske undersøgelser af gener m.v., alligevel vil være muligt at vurdere familiær MR, hvis MR forekommer fænotypisk hos flere i familien.

Familiære intellektuelle vanskeligheder inddeles i tre brede grupper:

1) Multifaktuel familiær MR, som inkluderer MR i familier med lav eller begrænset IQ samt dårlig social og økonomisk baggrund. De vurderer, at 75 til 95 % af alle MR sager i udviklede lande er omfattet af denne kategori. Både genetiske og psykosociale faktorer er her involveret.

2) Familiær MR hos søskende. Kategorien omfatter fortrinsvis sager, hvor MR konstateres hos et enkelt pars afkom. Der kan være tale om såvel recessive som dominante gener, der kommer til ud-

tryk. Føtal alkoholsyndrom indgår i denne kategori, da forskerne finder, at både baggrunden for moderens alkoholforbrug og de mulige konsekvensers sværhedsgrad er genetisk afhængigt.

3) Arvelig familiær MR omfatter denne familier, hvor adskillige familiemedlemmer gennem flere generationer er ramt. En stor del af disse sager vil være relaterede til recessive X-bundne handicaps som fx Fragilt-X syndrom.

På baggrund af deres egen forskning opfordres forskere og andre til at undersøge og rapportere om familiære sager om MR (Maris et al., 2013). I Danmark vanskeliggøres lignende forskning af den manglende registrering af handicappet.

Der er et udtalt behov for at øge politisk og faglig opmærksomhed på, hvordan negative konsekvenser af MR i det daglige belaster individ og samfund.

”Vi bruger altså ikke de ord –”

MR som individuelt og samfundsmæssigt problem øges af, at der ikke i tilstrækkelig grad bliver handlet på denne viden. Vi ved fra praksis, at mange børn og unge, der henvises til udredning, ofte har haft vanskeligheder gennem mange år, undertiden gennem hele deres institutions- og skoletid. Der har i mange tilfælde været sat ind med forskellige tiltag undervejs. Det er påfaldende, at så megen intervention finder sted, uden at den er funderet i fagligt kvalificerede undersøgelser.

I sagen om Atkins handlede det i bogstaveligste forstand om liv eller død – MR eller henrettelse. Vi har ikke dødsstraf i Danmark, men for pigen i casen handlede det også om (et godt) liv eller død. Hendes udtalte ønske om at dø var ikke reflekteret, og hun havde ikke konkrete planer om selvmord. Det vurderes dog, at der grundet både den årelange og den helt akutte belastning var risiko for, at hun i affekt gjorde alvor af truslen. Hun står for mig som et eksempel på et svigtet barn, der gennem hele sin opvækst og skoletid, grundet manglende tidlig kvalificeret udredning og adækvat intervention, ikke har fået den støtte, som hun havde og har behov for. Det vurderes, at både angsten og de tiltagende adfærdsmæssige vanskeligheder tidligt burde have været set i sammenhæng med hendes grundlæggende vanskeligheder.

Det er uklart, hvorfor der er så stor modstand mod at beskæftige sig med MR. I den daglige praksis opleves tabuiseringen og negligeringen af MR at skyldes flere faktorer, som f.eks. forskellige menneskesyn, som kommer til udtryk en politisk og faglig berøringsangst samt den begrænsede faglige og forskningsmæssige opmærksomhed på de negative følger af MR.

Landsorganisationen LEV medvirker fortsat til stærkt at be-

grænse relevant og nødvendig forskning om MR ved tilbage fra 1980 at hindre fortsættelse eller genetablering af et nationalt og internationalt respekteret register over udviklingshæmmede. Dette begrundes i, at alle er lige. (VIPU, 2009). I dette argument mod registrering tages der ikke højde for, at nok skal alle mennesker betragtes som ligeværdige, men det fjerner jo ikke betydningen af, at vi ikke alle er født med lige muligheder.

Den til enhver tid gældende politik udgør konstant grundlaget for indsatsen i forhold til børn og unges vanskeligheder. Det vurderes, at på grund af spare- og effektiviseringskrav pakket ind i ord som inklusion, behandlingsgaranti og pakkeløsninger, vil der fremover blive foretaget langt færre kvalificerede udredninger i kommuner og børne- og ungespsykiatrien. Hvis børns vanskeligheder ikke opdages og udredes, undgår man måske krav fra forældre eller andre om indsats.

Der er siden strukturreformen og amternes nedlæggelse 1. januar 2007 blevet råbt højt om, at kommunernes udgifter til specialundervisning er eksploderet. Der bliver knap nok hvisket om, at de øgede udgifter hænger sammen med, at kommunerne ved reformen overtog både det faglige og økonomiske ansvar for den specialundervisning, der hidtil havde ligget i amtslig regi. Når den daværende indenrigsminister dengang blev spurgt om strukturreformens konsekvenser for børn med særlige behov, svarede han blot hver gang: ”Jeg har fuld tillid til kommunerne.”

Den faglige berøringsangst kommer til udtryk, når pædagoger, lærere, sagsbehandlere, psykologer og psykiatere ikke finder det relevant eller hensigtsmæssigt at konkretisere et barns vanskeligheder som forenelig med diagnosen MR. Dette gøres ud fra ud-sagn som: ”Det er synd for barnet/forældrene”, ”Han kan meget mere, end testningen viser”, ”Hjernen er jo plastisk, så med den rette stimulering kan han udvikle sig ud af vanskelighederne”, ”Intelligens er jo mange ting”.

Eller som en PPR-psykolog engang sagde i mit påhør: ”Vi bruger altså ikke de ord.” Vedkommende havde selv testet drengen og fundet en samlet IQ omkring 50, uden at dette havde givet sig udslag i ændring af undervisning eller forståelse af drengen, som var henvist for urolig og adfærdsmæssig problematisk adfærd. Forældrene havde næsten fra fødslen fundet, at han på alle områder udviklede sig meget langsommere end sine søskende. De blev selvfølgelig relevant kede af diagnosen, men i langt højere grad blev de vrede på skole og PPR-psykolog, som de oplevede havde forholdt dem mulighed for at forstå og støtte deres barn bedre.

Politisk og faglig forpligtelse

MR bør ikke opfattes som en sygdom, der kan kureres, men forstås som en udviklingsforstyrrelse af de intellektuelle og mentale funktioner, som kræver kvalificeret faglig udredning og intervention. Intervention, der fremmer og øger udviklingsmulighederne for børn og unge med MR, må nødvendigvis tage udgangspunkt i en forståelse og anerkendelse af barnets vanskeligheder. Kun på den måde kan man understøtte barnets samlede udvikling opti-

malt, forebygge psykiatriske følgevirkninger og øge livskvaliteten for mennesker med MR.

Intervention over for børn og unge med MR skal som hovedregel være konkret, handlingsorienteret og ”her og nu” i handling og kontekst. Vi er som veluddannede fagpersoner alt for vant til fortrinsvis at bruge sproget i undervisning og behandling. Det er, som om brug af (mange) ord har højere status end en mere konkret og praktisk støtte.

Der er et udtalt behov for at øge politisk og faglig opmærksomhed på, hvordan negative konsekvenser af MR i det daglige belaster individ og samfund. De seneste års nedlæggelse af specialinstitutioner og specialskoler – som følge af strukturreformen kombineret med kravet om inklusion af 96 % af alle børn i almindelig skole – gør desværre et opråb som dette om muligt endnu mere påkrævet. ■

Turid Hansen, cand.psych.

LITTERATUR

- American Psychiatric Association** (2013). *DSM 5*. American Psychiatric Association.
- Baird, G.** (2013). Classification of diseases and the neurodevelopmental disorders: the challenge for DSM-5 and ICD-11. *Developmental Medicine & Child Neurology*, 55, 200-201. doi 10.1111/dmcn.12087.
- Bisgaard, A. M.** (2011). Mental retardering eller forsinket psykomotorisk udvikling – ætiologisk udredning af børn. <http://boerneinstruksen.dk/EmbeddedSubject.asp?id=5734>
- Ejsing, J.** (2008). Professor: Vi får flere retarderede børn. *Berlingske Tidende*, 8. marts.
- Everington, C., & Olley, J.G.** (2008). Implications of Atkins v. Virginia: Issues in defining and diagnosing mental retardation. *Journal of Forensic Psychology Practice*, 8(1), 1-23.
- Hvor mange udviklingshæmmede er der i Danmark** (2006). VIPU (Videnscenter for Psykiatri og Udviklingshæmning) 8. årg. Nr. 2, 2006.
- Katz, G., & Lazzano-Ponce, E.** (2008). Intellectual disability: definition, etiological factors, classification, diagnosis, treatment and prognosis. *salud pública de méxico*, 50, s132-s141.
- Legg, S., & Hutter, M.** (2007). A collection of definitions of intelligence. *Frontiers in Artificial Intelligence and Applications*, 157, 17.
- Lunøe, N.** (2009). Betragtninger over intelligens. *Psykolog Nyt* 5, 2009 (s. 20-27).
- Mangel på register over udviklingshæmmede hæmmer viden og udvikling** (2009). VIPU (Videnscenter for Psykiatri og udviklingshæmning) 11. årgang nr. 4. dec. 2009.
- Maris, A. F., Barbato, I. T., Trott, A., & Montano, M.A.E.** (2013). Familial mental retardation: a review and practical classification. *Ciência & Saúde Coletiva*, 18(6), 1717-1729.
- Moreno-De-Luca, A., Myers, S. M., Challman, T.D., Moreno-De-Luca, D., Evans, D.W., & Ledbetter, D.H.** (2013). Developmental brain dysfunction: revival and expansion of old concepts based on new genetic evidence. *The Lancet Neurology*, 12(4), 406-414.
- Skovby, F., Sachs C., & Hansen, B.L.** (2014). Mental retardering. www.sundhed.dk > sundhedsfaglig > lægehaandbogen > paediatri > tilstande-og-sygdomme > udviklingsforstyrrelser > mental-retardering.
- World Health Organization.** (1996). *Multiaxial classification of child and adolescent psychiatric disorders: the ICD-10 classification of mental and behavioural disorders in children and adolescents*. Cambridge Univ Pr.
- WHO** (1994). ICD-10. Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser. København: Danmark.

Psykisk

syge skal leve længere

Er du syddanser og lider af en psykisk sygdom, får du sandsynligvis et kortere liv end din nabo, der ikke er psykisk syg. Det viser resultatet af en ny undersøgelse bestilt af Region Syddanmark og gennemført af Aarhus Universitet.

Ifølge undersøgelsen er den gennemsnitlige levealder hos svært psykisk syge kvinder i gennemsnit 16 år kortere end hos ikke psykisk syge kvinder, mens det for mændenes vedkommende drejer sig om 13 år. Tager man højde for den statistiske usikkerhed, flugter undersøgelsens resultater med tidligere undersøgelser af problemet på landsplan.

Øget fokus på forebyggelse og behandling af sindslindendes fysiske sygdomme er omdrejningspunktet i de initiativer, som Region Syddan-

mark nu har sat i gang. Undersøgelsen viser nemlig også, at i to ud af tre tilfælde dør den psykisk syge af fysiske sygdomme som diabetes, astma, hjertekarsygdomme eller KOL. Bivirkninger fra den medicin, som de psykiatriske patienter får, er også i søgelyset. Flere af lægemidlerne kan føre til, at patienterne tager mange kilo på og får forhøjet blodtryk – og det kan igen øge risikoen for en række livsstilssygdomme.

Region Syddanmark har netop fået 7,5 mio. kroner fra Sundhedsministeriet til at etablere et nyt rådgivningsteam, der skal være med til at gennemgå de enkelte psykiatriske patienters medicin og eventuelt regulere brugen af den.

jc

Historisk skat bevaret

Glemte i skyndingen. Det var situationen, da Psykologforeningen fyldte 25 år i 1972, men undlod at fejre sit jubilæum. Samtidig var årtiet nok ikke til højtideligheder, og slet ikke i en forening, der ville mere med samfundet end med sig selv.

I 1982 var situationen en anden, og selv om et 35-års jubilæum er skævt, gav det mening at stoppe op og skue bagud. Kort fortalt udgav foreningen dengang hæftet "Formændene beretter", hvor de hidtidige formænd en efter en fortalte om deres formandsår, fra foreningens tilblivelse og frem. Formændene var Jesper Florander (1947-1952), Poul W. Perch (1952-1957), Karen Berntsen (1957-1962), Fin Agersted (1962-1969), Poul Vidriksen (1969-1972), Lise Møller (1972-1974), Fin Agersted (1974-1979) og Elsa Schmidt (1979-1982).

Vil du gerne vide, under hvilke betingelser foreningen blev til, hvilke dagsordener der prægede de første årtier, og hvor jobmulighederne opstod? Historien er god at få forstand af. Nu er det gamle hæfte blevet fundet frem og scannet, inden det sidste eksemplar forsvandt. Alle interesserede kan læse med: www.dp.dk/pjecer.

jc

Om jul & nytår

Vær opmærksom på Dansk Psykolog Forenings åbningstider i julen:

- 23. december: Telefondid: 10-13.
- 24.-28. december: Lukket.
- 29.-30. december: Telefondid: 10-13.
- 31. december: Lukket.

NB. 30. december kan der i helt akutte tilfælde ringes frem til kl. 15 til den af foreningens konsulenter, der har vagt. Benyt tlf. 35 26 99 55, hvor vaggens telefonnummer vil være oplyst.

Sekretariatets medarbejdere og Psykolog Nyt ønsker alle en glædelig jul og et godt nytår.

Red.

Ib Andersen død

I begyndelsen af 2010 var specialpsykologuddannelsen en realitet. Dansk Psykolog Forenings daværende professionschef, cand.psych. Ib Andersen, bekendtgør med en embedsmands nøgternhed nyheden i Psykolog Nyt og beskriver uden sindsbevægelse, at arbejdsgruppen i Danske Regioner har afsluttet sit arbejde, og at resultatet kan sammenfattes i de og de elementer.

Men der *var* følelser med, masser af følelser, og den rolige pen blev ført med et bredt smil på læben.

Allerede ved sin tiltræden i 1998 havde Ib Andersen udtalt sig utvetydigt om de ambitioner, han nærrede for psykologstandens muligheder og betydningen af faglig opkvalificering. Og det var en dagsorden, der stod som overskrift over de 14 år, han var ansat i foreningen – først som konsulent, siden som chef for uddannelses- og professionsområdet. At uddannelsen kom i hus, skylder vi mere end noget hans indsats. Hans viden, overblik, stålsathed og diplomati. Tak, Ib.

Tilsvarende egenskaber havde han trukket på ved reformen af kursus- og specialistvirksomheden, som i høj grad var hans værk. Foreningens centrale kurser havde gennemlevet kriseår, men blev med Ib som styrmand omlagt, så de fra 2007 var integreret. Der var efter en kæmpe indsats skabt

sammenhæng på et uhyre komplekst område.

Ibs skrivebord og hele kontor fortalte historien om det ordensmenneske, han var. Men hans person gable ubesværet over modsætningen, og den kreative åre sprudlede synligt og hørbart: Ib havde sans for indretning og farver, der hang lækker, kvalitetssikker kunst på væggene. Der var spræl i det musiske talent, klaver med mer, leg med ord, glade rimerier. Og så udpræget hjertelighed, lune og latter.

Den 20. november 2014 måtte vi forholde os til budskabet om, at Ib Andersen er død, blot 68 år gammel. I sekretariatet sagde vi farvel til Ib, da sygdom tvang ham fra jobbet i 2012, men vi tog ikke mere afsked, end at vi kolleger i dag er dybt berørt. Det vil alle psykologer og andre være, der gennem årene kom i berøring med ham. Ibs retfærdighedssans var et varemærke, og vores bliver udfordret af, at sygdommen i sidste ende var stærkere end han.

Ære være Ibs minde. ■

Eva Secher Mathiasen

H.C. Rasmussen død

Psykolog, cand.psych. Hans Christian Rasmussen er død, 92 år gammel.

Med en cand.psych.-eksamen fra 1951 nåede Hans Christian Rasmussen at sætte sine fingeraftryk på dansk psykologi, blandt andet igennem flere ansættelser som forstander, dels ved Børneforsorgsskolen i Jægerspris, dels ved Børneforsorgens Fortsættelsesseminarium. Herudover var Hans Christian konsulent i Socialstyrelsen og blev chef for udviklingsarbejdet der.

Ud over at være en engageret fagfælle var Hans Christian et menneske med stor begejstring for musik, kunst og kultur. Han gik på aktiv pension i en alder af 65 år og brugte store dele af sin tid på rejser og intellektuel udveksling. Han dannede foreningen 'Akademiet for den tredje Alder', som dags dato rummer 200 medlemmer.

Igennem flere år udgav han både sine private rejseskildringer og sine erfaringer med det at ældes, således som dette kan opleves indefra. Sidstnævnte erfaringer blev benævnt 'SUDL' og blev sendt i A4-format med almindelig post til en stor omgangskreds.

I alle henseender var Hans Christian belæst, berejst og begavet. Hans gennemslagskraft og personlighed beskrives nærmere i bogen 'Hans Christian Rasmussen – et renæssancemenneske'.

Hans Christian efterlader sig to døtre og to børnebørn. Han var igennem 67 år gift med psykolog Liss Rasmussen, som døde for to år siden. Det er via hans ægtefælle og Dansk Psykolog Forenings mentorordning, at jeg lærte Hans Christian at kende. Deres fælles bolig var et yderst gæstfrit hjem, hvor det var rart at være på besøg.

Efter et langt liv og ditto intellektuelt virke er Hans Christian Rasmussen nu ikke længere blandt os.

Ære være hans minde. ■

Irene Christiansen

Orgasmeland

Bogen er i den grad et imponerende og gedigent stykke akademisk arbejde, der på bemærkelsesmæssig måde fremstiller de centrale aktører i Sexpol-historien.

En virkelig imponerende bog, Lea Korsgaards "Orgasmeland". Om frigørelsen af seksualiteten, opløsningen af det fascistiske, magtdomimerede individ. Tænk litterært at møde en journalist, der formår at forene den samfundsmæssige virkelighed (sociologien) med den individuelle historiske skæbne (psykologien) – samt at trække lange, relevante tråde fra 1930'erne op i vores nuværende virkeligheds konstruktion. Den seksuelle revolution.

Jeg har altid elsket Wilhelm Reich, fordi han positivt turde definere menneskeartens psykisk/kropslige sundhed. En uerotisk person, som har evnen til at få en total overgivende, bølge kropsorgasme (hver eneste dag), der opløser samfundets påtvungne socialkarakter. Føder det socialistiske/økologiske individ med en planetarisk bevidsthed.

Burde vi psykologer ikke indføre det som et grundkrav i autorisationsgodkendelsen af nye medlemmer i psykologdomænet i forhold til vores voksende, tunge arbejdsbyrde med at sætte diagnoseetiketter på alle de skæve, ikke samfundsadaptive?

Troede faktisk, jeg havde styr på Reich og Sexpol-bevægelsen i 1930'erne. Deres spændende sammentænkning af psykisk struktur og de materielle livsrammer var en af inspirationerne til 1970'ernes politiske terapi samt arbejdet i de daværende alternative rådgivninger. Men jeg blev klogere.

Frygtede, at "Orgasmeland" var en af nutidens utallige smartbøger, som ville slå mønt på den seksuelle revolution i 1930'erne og latterliggøre den. Men bogen er i den grad et imponerende og gedigent stykke akademisk arbejde, der på bemærkelsesmæssig måde fremstiller de centrale aktører i Sexpol-historien (og den fri børnepædagogik) med afsæt de daværende historiske betingelser. Ja, vi får lov til at se de forskellige centralpersoner lige fra deres "magtmæssige wellness dage" til deres ofte tragiske, udsultede død.

Reichs særegne historie

Gennem bogen følger vi psykoanalytikeren, jøden Wilhelm Reichs særegne historie. Hans tilknytning til Freud i 1920'erne. Status som kronprins med Jung på sidelinjen. Kropsanserets nedslag i psykoanalysen. Aktivt medlem af kommunistpartiet. Den antiautoritære personlighed. Senere udstødelse, da han var for ekstrem.

Flugten til Danmark i 1933. Mødet med hovedaktørerne i den danske seksuelle frigørelsesbevægelse – "prævention /abort/ kønslig ligestilling". Blev ikon. De kulturradikale – Socialistisk Medicinergruppe. Psykoanalysens første nedslag i Danmark. Tage Philipson, Jonathan Leunbach, Sigurd Næsgaard, Ellen Siersted, Jo Jacobsen osv. I bogen får vi lov til at følge alle disse skæbner fra fødsel til ofte tragisk død.

Reich udstødes af Danmark i 1933 og flygter videre til Norge. Bibeholder her Sexpol-bevægelsens nordiske potens, men begynder at virkelighedsskride ind i en fysisk konkretisering af libidoenergien – Orgon. En universel seksuel livsenergi. Han ender i USA og dør martyragtigt i fængsel 1957.

Det er en fantastisk bog, som alle psykologer bør læse. Bravo! Selv kognitive terapeuter risikerer mentalt at få noget ud af at fordybe sig i bogen. At vi skal tilbage til sociologien og kappe ægteskabet med kedsommeligheden i den deterministiske evidensbaserede medicin.

Den eneste mangel er, at forfatteren ikke tilfredsstillende udfolder Reichs banebrydende indflydelse på eftertidens kropsorienterede terapi.

Tænk at Sundhedsstyrelsen stadig her i 2014 ikke positivt tør inkludere sex i KRAM + S-faktorerne trods utallige undersøgelser, der viser, at et tilfredsstillende sexliv er langt mere livskvalitetgivende (og billigere) end kedelige kurser i mindfulness. ■

Niels Peter Agger

BOGDATA

Lea Korsgaard: "Orgasmeland". Gyldendal, 2014. 432 sider. 300 kr.

KREDSE

Kreds Nordjylland

■ **Fyraftensmøde**

Supervision af andre faggrupper, ved psykolog Asger Neumann.

Oplægget vil indeholde temaer som: Supervisionsbegrebet – fra kompetencesupervision til processupervision; Etablering af rammer og vilkår for supervisionen; Etik i forhold til supervision af andre faggrupper; Modeller for struktur og metode i supervisionen af andre faggrupper; Dynamiske processer i supervision; Typiske vanskeligheder og dilemmaer.

Tid og sted: Tirsdag 13. januar 2015 kl. 17.00-19.30 i Magisterforeningens lokaler, Østerågade 19, 3. sal. Aalborg (over Jensens Bøfhus).

Kredsstyrelsen

SEKTIONER

Selvstændige Psykologers Sektion

■ **Møde i Roskilde Kredsen**

Møde i Roskilde Kredsen for Selvstændige Psykologer – med og uden ydernummer!
Tid: Torsdag 15. januar 2015 kl. 15.30-18.
Sted: Ringstedgade 10, Baghuset, Roskilde (hos psykolog Niels Bagge).

Dagsorden: Følger pr. mail til kredsens medlemmer ugen inden mødet. Forslag til emner modtages af kredskontaktpersonerne senest 5. januar 2015. Derudover vil der blive taget de mest aktuelle og relevante fagpolitiske emner op – både for psykologer med og uden ydernummer.

Der vil i forbindelse med arrangementet blive budt på kaffe, te, vand, lidt sødt og frugt – hvis der er interesse for det, kan vi gå ud at spise sammen bagefter for egen regning. Tilmelding til susanne.kronberg@mail.dk eller birgit@bruun.com senest 9. januar 2015

Niels Bagge, Susanne Kronberg og Birgit Bruun, kredskontaktpersoner

SELSKABER

Psykologfagligt Selskab for Klinisk Hypnose, Aarhus

■ **Gratis foredrag**

Onsdag 7. januar 2015 kl. 18-20 i Dansk Psykolog Forening, Fiskergade 41, 4. sal. Århus C.

Virkeliggørelsen af det bevidste mål igennem trancetilstandens mange mulige veje. Ved cand.psych., specialist og supervisor i børnepsykologi Marius Kristensen. – Hjælperens viden og baggrund for at kunne bistå med dette.

Gratis for vores medlemmer.

Inge Guldal

Selskab for Psykologisk Psykiatri

■ **Generalforsamling 2015**

Hermed indkaldes til generalforsamling onsdag 21. januar 2015 kl. 16.15 i Dansk Psykolog Forening, Stockholmegade 27, København Ø.

Generalforsamlingen finder sted umiddelbart i forlængelse af kurset "Det eksistentielle møde – at arbejde med den eksistentielle tilgang til psykoterapi i psykiatrien". Underviser Vibe Stroier, se annoncen i Psykolog Nyt 18/2014.

Dagsorden i henhold til vedtægterne.

Selskabsstyrelsen

ØVRIGT

Forum for Eksistentiel Psykologi og Terapi

■ **Foredrag**

"Kilder til mening" ved Peter la Cour, sundhedspsykolog med ph.d. i religionspsykologi. Den eksistentielle psykologi kan til tider forekomme lovlig luftig og abstrakt til, at den kan håndteres i praksis. Empiriske undersøgelser og psykoterapi kræver ofte lidt mere fasthed. Er eksistentiel psykologisk tænkning virkelig bundet til åben fænomenologisk metode? Nej, der kan tales om eksistens på mange andre måder.

Tid og sted: Onsdag 10. december 2014 kl. 19-21, Center for Sundhed og

Samfund (tidl. Kommunehospitalet), lokale 1.1.18, Øster Farimagsgade 5, København K. Alle er velkomne, entré: 30 kr., gratis for medlemmer af Forum.

Peter Kristian Jakobsen

Det Danske Sigmund Freud Selskab

■ **Foredrag**

Cand.scient. Bjørn Larsen holder foredrag om Carl Gustav Jung fra bruddet med Freud til studier i gnostisk og alkymistisk mystik. Og i anledning af julen serverer vi lidt mad og drikke.

Tid og sted: 16. december 2014 kl. 19-22. Kulturstaldene, caféen, Onkel Dan-nys Plads 3, st. (Halmtorvet 13A), København V. Entré 130 kr., studerende 80 kr. Se freudselskabet.dk. Tilmelding skal ske til: freudselskabet@gmail.com.

Bente Petersen

Sex & Samfund m.fl.

■ **Hertoft-eftermiddag**

Torsdag 29. januar 2015 holder Sex & Samfund, Dansk Forening for Klinisk Sexologi & Sexologisk Forskningscenter, AAU, møde på Rigshospitalet. Se annoncering i P-Nyt 1/2015.

Christian Graugaard

SENIORTRÆF

Seniortræf forår 2015

Vi kan løfte sløret for datoerne for Seniortræfs møder i foråret 2015: Lørdag 21. marts, lørdag 25. april og lørdag 13. juni 2015. Sæt allerede nu kryds i kalenderen.

Nina Koeller &

Anne O. Wilhelm-Hansen

Svend Brinkmann:

▶ **Det kvalitative interview**

Rummer en teoretisk funderet introduktion til det kvalitative interview gennem en skildring af de mange måder, hvorpå samtaler er blevet brugt til produktion af viden. Desuden forskellige måder at designe kvalitative interviewundersøgelser på og en vejledning i beskrivelse af de metodologiske procedurer og resultater af en interviewundersøgelse. Endelig en præsentation af de mest almindelige fejl i interviewrapporter. *Hans Reitzels Forlag, 2014, 224 sider, 250 kr.*

Bendt Torpegård Pedersen (red.):

▶ **Klinisk socialpsykologi. Casestudier.**

Antologi, som giver sig i kast med flere erkendelses-spørgsmål med henblik på en mere fyldestgørende, dynamisk og nuanceret forståelse af det arbejdsbetingede sammenbrud. Bogen udspringer af en oplevelse af, at der er sket afgørende ændringer i de belastninger og belastningsreaktioner, vi møder i en arbejdspsykologisk behandlingsmæssig sammenhæng. Disse medfører, at vi i arbejdet med stress og med stressramte mennesker støder på nye belastninger og belastningsreaktioner. *Aalborg Universitetsforlag, 2014, 238 sider, 250 kr. hardback.*

Finn Skårderud; Bente Sommerfeldt:

▶ **Miljøterapibogen.**

Metoden er mentalisering som teoretisk model og praktisk tilgang. Bogen viser, hvordan miljøterapi kan bruge de fleste af hverdagslivets aktiviteter til at fremme mentalisering, og beskriver et fornyet og forbedret miljøterapeutisk tilbud til gavn og glæde for alle i den miljøterapeutiske organisation: behandlere, ledelse, patienter og beboere og deres pårørende. *Hans Reitzels Forlag, 2014, 346 sider, 350 kr.*

Marian Tolstrup:

▶ **Ressourcefokuseret vejledning.**

Bogen tilbyder en teoretisk ramme, der har hjemme primært i den positive psykologi, og konkrete arbejdsredskaber, man kan bruge både i individuelle, gruppevis og kollektive vejledningsammenhænge. Bogen indeholder bud på, hvordan man kan arbejde med den vejledtes motivation ved at inddrage self-efficacy og begrebet flow og på, hvordan man kan arbejde anerkendende og værdsættende. *Dansk Psykologisk Forlag, 2014, 223 sider, 339 kr.*

Charlotte Viby:

▶ **Mit tynde liv.**

”Anoreksi handler ikke om mad! Mad er bare midlet til at bekæmpe kroppen. Anoreksi handler heller ikke om kroppen. Kroppen er bare hylstret, der rummer ens tanker. Tanker, der fører til handlinger, og handlinger, der giver kontrol og tryghed. Anoreksi handler om tanker, kontrol og tryghed! For mit vedkommende begyndte min anoreksi efter bruddet med en kæreste ...”. *Skriveforlaget, 2014, 247 sider, 179 kr.*

Martin Darré:

▶ **Strategisk talentudvikling.**

Talent handler i mindre grad om iboende evner og langt mere om motivation og vilje til at ville gøre en forskel på et specifikt område – og om at udnytte det potentiale, der er strategisk afgørende. Det betyder, at talentudvikling først og fremmest handler om det, organisationen søger at opnå. Man bør definere, i hvilken retning organisationen skal, før man beskæftiger sig med at udvikle medarbejdere og ledere i denne retning. *Dansk Psykologisk Forlag, 2014, 215 sider, 299 kr.*

NYE BØGER

præsenterer de nye bogudgivelser primært inden for det psykologiske område. Det redaktionelle princip er at søge inspiration til omtalen fx i forlagenes pressemeddelelser. En omtale er en omtale – ikke redaktionens anbefaling af bogen.

Prisangivelserne er vejledende.

EFTERUDDANNELSER + KURSER I 2015

ANVENDELSE AF EXNERS RORSCHACH SYSTEM

Modul I (start 12/3), Modul II (start 23/4), Modul III (start 18/6).

WISC-III - WISC-IV

1 dag. Start den 22/5.

TAT - THEMATIC APPERCEPTION TEST

3 dage. Start den 21/4.

ASPEKTER VED UNDER-SØGELSE AF FORÆLD-REKOMPETENCE

2 dage. Start den 10/3.

PERSONLIGHEDS-FØRSTYRRELSER

1 dag (start 29/1, 11/2, 14/4)
Underviser: Cand.psych., ph.d. Claus Haugaard Jacobsen.

NEUROPSYKOLOGI & NEUROPÆDAGOGIK

2 dage (start 12/5).
Underviser: Cand.psych., neuropsykolog Susanne Freltofte.

AUTISME

1 dag (start 11/4).
Underviser: Lektor Cecilie Brynskov.

KURSERNE AFHOLDES ALLE CENTRALT I AALBORG OG ER INKL. MATERIALER OG FULD FORPLEJNING.

FOLKEUNIVERSITETET I AALBORG

tlf. 9816 7500 . www.fuaalborg.dk

Kreds København-Frederiksberg & NARM Danmark

NeuroAffective Relation Model – NARM

1. dags introduktion v. psykolog Tove Mejdahl
25. februar 2015 - pris kr. 900

og

2-årigt Certificeringsprogram for erfarne klinikere v. dr. Laurence Heller
start 6. maj 2015 - pris: 4 moduler a kr. 12.000 pr. modul

NARM er en kombineret udviklingspsykologisk model og en terapeutisk metode til at arbejde med udviklingstraumer. Metoden er ressourceorienteret, ikke-regressiv og vægten lægges på, at der etableres forbindelse til de dele af "selvet", der opleves organiserede, sammenhængende og funktionelle. I NARM arbejdes "her og nu"-orienteret, og terapiformen understøtter vores evne til regulering af nervesystemet og vores kapacitet til at føle os forbundet med os selv og andre.

Du kan se mere om NARM, herunder en gratis lektion med dr. Laurence Heller, samt tilmelde dig her: www.narm.dk.

Begge arrangementer finder sted centralt i København.

Der modtages kun individuelle tilmeldinger.

Alle er velkomne.

Har du spørgsmål, kan du kontakte Louise Svendsen, LS@NARM.dk.

Psykologfagligt Selskab for Klinisk Hypnose

Afholder i København

Ego state terapi Videregående kursus

med cand. psych., specialist i psykoterapi, Internationalt certificeret terapeut i Ego State Terapi ved ESTI Hedda Sandmose

7. og 8. marts 2015. Lørdag kl. 10-17 og søndag kl. 09 -16.
Dansk Psykolog Forening, Stockholmsgade 27, København Ø

Målgruppe: Deltagelse forudsætter grundlæggende kendskab til hypnose.

Formålet er, at deltagerne erhverver enkle teknikker til at identificere ego states, eller jegtilstande, hos deres klienter og udvikler en terapeutisk praksis til håndtering af disse.

Form: På kurset vil der veksles mellem teori, praktiske øvelser, gruppeinduktioner og refleksioner over behandlingsløsninger/muligheder.

Indhold: Vi vil se på, hvad ego states er for nogle størrelser og hvordan de kan være blevet etableret, typisk som hjælpsomme forsvare over for ubehagelige oplevelser eller tilstande tidligere i livet. Kurset søger vi godkendt til psykologforeningens specialistuddannelser.

Tilmelding og fuld annonce: www.klinisk-hypnose.org.
Early Bird pris indtil 7. januar 2015: 3.500 kr. for medlemmer, 4.000 kr. for ikke-medlemmer.
Efter 7. januar 2015 er prisen 4.500 kr. for medlemmer, 5.000 kr. for ikke-medlemmer.

Psykologfagligt Selskab for Klinisk Hypnose

afholder i Aarhus

Traumebehandling og hypnose Videregående kursus

med cand.psych., specialist i psykoterapi Lone Bennedsen

14.-15. marts 2015.
Dansk Psykolog Forening, Fiskergade 41.4 sal., Aarhus

Målgruppe: Psykologer med nogen erfaring med hypnose-arbejde.

Formål: Kendskab til hypnoterapeutiske teknikker til forståelse og behandling af PTSD-fænomener og dissociation. Traumers forskellige fremtrædelsesformer vil blive præsenteret, og teknikker vil blive demonstreret, øvet og udleveret i form af en praktisk trin-for-trin tjek- og inspirationsliste til direkte og effektiv brug i egen praksis.

Kursusform: Teori – baseret på kognitiv terapi kombineret med Hypnoterapeutiske teknikker – bl.a. inspireret af E. Rossi, Milton H. Erickson, P.A. Levine og E.S. Gallegos samt af Joseph Campbells mytologiske betragtninger – som vil veksle med konkrete teknikker og demonstrationer.

Praktisk

Tilmelding og fuld annonce: www.klinisk-hypnose.org.
Early Bird pris ind til 14. januar 2015: 3.500 kr. for medlemmer, 4.000 kr. for ikke-medlemmer.
Efter 14. januar 2015 er prisen 4.500 kr. for medlemmer, 5.000 kr. for ikke-medlemmer.

KOGNITIV
TERAPI CENTER ÅRHUS

- Kurser og videreuddannelser
- Videosupervision
- Feedback på egen stil

www.kognitiv.dk

Møllestien 52, 8000 Århus
center@kognitiv.dk

KognitivGruppen
v/psykolog Morten Hecksher,
ACBS Peer Reviewed ACT Trainer

3 årig uddannelse i Acceptance and Commitment Therapy (ACT) 2015 - 2018

KognitivGruppen arrangerer en 3-årig efteruddannelse i ACT for psykologer og læger.

På uddannelsen tilbydes undervisning med: Dr. med Rainer Sonntag (Tyskland), Professor Ph.D. JoAnne Dahl (Sverige), Psykolog Ph.D. Max Bøhling (Denmark), Psykolog Ph.D. Matthieu Vilatte, (USA), Psykolog David Gillanders (Scotland), Psykolog Ph.D. Tobias Lundgren (Sverige), Psychologist, MSc. Benjamin Schoendorff, (Canada), Psykolog, MSc. Morten Hecksher (Danmark).

Uddannelsen varer 3 år. Der udbydes 90 timers supervision i tilknytning til forløbet. Godkendelser: Uddannelse og supervision godkendes i psykologernes specialistuddannelse under specialiseringsmodulet 12.4.4.2. Retning: Kognitiv/adfærdsterapeutisk.

For nærmere information se www.kognitivgruppen.dk eller 87 30 39 39.

Cand.psych.
Lilly Marie Hoffmann

er efter kort tids kræftsygdom stille sovet ind onsdag den 5. november på Arresødal Hospice.

Bisættelsen har fundet sted.

Jens Hoffmann

1-årig efteruddannelse
Hesteassisteret terapi

www.happyhorses.dk

**Lokaleleje i
KBH og Aarhus**

50-95 kr./t.

www.phuset.dk

Møbleret lokale til leje
3 dage ugentlig i super professionel psykologpraksis på Frederiksberg

Lejen er 4.950 kr./md.

Se mere info på
www.psykologpraksissen.dk

Skriv lidt om dig selv og send til:
tmj@mail.dk

NARRATIVEPERSPEKTIVER

anne@narrativeperspektiver.dk

Østerbrogade 29 3sal
2100 København Ø
tlf 22160065

HVAD ER NARRATIV SUPERVISION?
Workshop • 1 dag • 17 Marts 2015 • København • Pris: 1500,-
Underviser og supervisor: Anne Saxtorph

NARRATIV PARTERAPI
Workshop • 1 dag 11 Juni 2015 • København • Pris: 1600,-
Undervisning i parkortet. Underviser: Anne Saxtorph

NARRATIVE BØRNEGRUPPER
Workshop • 2 dage • 28 & 29 April 2015 • København • Pris: 3.800,-
Børnegrupper, "bevægelser og tegninger", færdigheder.
Undervisere: Trine Marie Madsen & Anne Saxtorph

VISUEL TALVEPRAKSIS
Workshop • 2 dage • 1 & 2 Sept. 2015 • København • Pris: 3.800,-
Workshop om hvordan vi anvender tavle.
Undervisere: Anne Saxtorph og Anne Romer fra Dispek.

NARRATIV SUPERVISIONSGRUPPE - AUTORISATION
Forløb • 13 dage • Start Sept. 2015 • Kbh • Pris: 18.800,- rabat for 2 fra samme arb. • Underviser: Anne Saxtorph

NARRATIV FAMILIETERAPI
Workshop • 2 dage November 2015 • København • Pris 3800,-
Underviser: Anne Saxtorph

narrativeperspektiver.dk

Kreds Københavns Amt

"Mindfulness og glædesfyldt leg i børnegrupper"

En kursusdag med **Sabrina Justesen Leoni**
Den 6. marts 2015 kl. 9.00 - 15.30 i
Dansk Psykolog Forening, Stockholmsgade 27, Kbh. Ø

Mindfulness begrebet bliver introduceret for psykologer (især PPR-psykologer), der arbejder direkte med børn og unge samt med rådgivning af diverse faggrupper omkring børnene. Teoretisk sættes der fokus på Mindfulness i psykologiens verden (MBSR og MBCT) og hvordan dette kan kædes sammen med kernebegreber som tryk base, affektregulering og mentaliseringssevne inden for en udviklingspsykologisk ramme. Kurset veksler mellem teori, forskning og konkrete øvelser. På kurset gennemgås forskning og praksis både i forhold til almene børnegrupper og børn med særlige udfordringer. Deltagere skal have lyst til selv at afprøve øvelser på egen krop – både klassiske mindfulnessøvelser til voksne, mindfulnessøvelser tilpasset børn samt forskellige voksenstyrede lege i grupper.

Sabrina Justesen Leoni er autoriseret psykolog og forfatter til bogen; "Mindfulness for børn og unge" udgivet ved Dansk Psykologisk Forlag. Sabrina afholder løbende workshops for psykologer, lærere og pædagoger, samt leder børnegrupper i skoler, sfo'er mv. Læs mere på www.stillested.dk.

Tilmelding: Hanne Bisgaard Jensen: hannebisgaard@hotmail.com. Inden d. 6. januar 2015. Kurset koster 500 kr. og bliver opkrævet, når du har modtaget bekræftelse på, at du er tilmeldt. Tilmelding sker efter først til mølle-princippet. Betaling er bindende den 14.1.2015. Ved tilmelding oplyses navn og arbejdssted, og om dette ligger inden for kredsen, da kurset primært er for Kreds Københavns Amt's medlemmer. Kun individuelle tilmeldinger godtages (max. 50 deltagere). Man kan komme i betragtning til kurset, hvis man bor eller arbejder i det gamle Kbh.s Amts geografiske område (omfatter Rudersdal og Furesø, men ikke Egedal kommune) Bemærk: Københavns Kommune/Frederiksberg har sin egen kred. Kredsen byder på morgenkaffe kl. 8.50 og en lettere frokost.

Børneneuropsykiologisk Selskab

Kursus 3.13: Billeddannelsesteknikker

v/ Viola Olesen,

1. reservelæge, Neurokirurgisk klinik på Rigshospitalet

Formålet er, at deltagerne tilegner sig basal viden om de forskellige billeddannelsesteknikkers funktionsområder, anvendelsesområder og begrænsninger.

Indhold

De forskellige billeddannelsesteknikker, der anvendes i såvel klinisk praksis som i forskning i forbindelse med neuropsykopatologiske tilstande, gennemgås, herunder EEG teknik, CT-, MR- og fMRI-scanningsmetoder samt PET og SPECT scanning. Gennemgangen illustreres med casemateriale fra børne-, voksen- og ældreområdet.

Kurset er søgt godkendt i Dansk Psykolog Forening til følgende specialistreninger: Klinisk børnepsykologi, Psykopatologi, Pædagogisk psykologi, Klinisk neuropsykologi 15.4.4.1.3.13, Klinisk børneneuropsykologi 7.4.4.1.3.13 samt Gerontopsykologi 16.4.4.1.3.13.

Sted: Dansk Psykolog Forening, Stockholmsgade 27, Kbh Ø. Lokale 2A+B.

Tid: Den 3.-4. marts 2015. 1. dag fra kl. 10-17, 2. dag fra kl. 9-16.

Pris: 2.300 kr. inkl. moms for medlemmer af Børneneuropsykiologisk Selskab. 2.500 kr. inkl. moms for ikke-medlemmer.

Det er muligt at indmelde sig samtidig.

Tilmelding er bindende efter 1. februar 2015 og kursusgebyr opkræves herefter, såfremt pladsen ikke kan afsættes til anden side. Prisen er med moms og inkl. forplejning. Du vil modtage kursusbevis og kvittering.

Tilmeldingen: Sendes pr. mail til Camilla Wulf-Andersen på wulf81@hotmail.com. Ved tilmelding oplyses, om du er medlem af selskabet samt: EAN nr., arbejdspladsens navn og adresse, samt navn og e-mail på kontaktperson. Alternativt kan beløbet indbetales på selskabets konto: Reg. 0400 og konto 4012612260. Du er tilmeldt, når indbetaling er registreret på selskabets konto eller der er oplyst EAN nr.

Mindfulness Baseret Kognitiv Terapi Tyrkiet 2015

Mindfulness-træner

eller har du bare lyst til, for din egen skyld, at lære metoden?

Det er **12. år**, psykologerne Lene Iversen, Peter Hørslev Rasmussen og psykiater Bodil Andersen udbyder kurserne for psykologer, læger og sundhedspersonale.

Forår 7. maj - 14. maj 2015

Efterår 1. oktober - 8. oktober 2015

For yderligere oplysninger se www.kognitivcenterfyn.dk

HUSK!

David Denborough
"Narrative responses to trauma"
den 13.-14. april 2015 i Århus

Reduceret pris ved tilmelding og betaling inden den 15.12.2014.

Læs mere på
www.narrativforum.dk

Kreds København-Frederiksberg

10.6. Lovgivning og Etik (voksne)

v. Søren Birkeland adjunkt, cand.med. et jur., ph.d.
den 27.-28. april 2015, København. Pris kr. 2400

Undervisning i de relevante love inden for voksenområdet (psykologloven, forvaltningsloven, relevant lovgivning på social- og sundhedsområdet). Der skal desuden undervises i etik i relation til de psykologiske arbejdsopgaver, herunder udfærdigelse af rapporter, formidling, rådgivning og behandling.

Der sigtes imod:

- At skærpe deltagerne opmærksomhed, viden og ansvarlighed over for de rammer, lovgivningen afstikker, samt etiske problemstillinger og dilemmaer, de møder i deres arbejde og dagligdag.
- At give deltagerne mulighed for at erhverve begreber, teorier og metoder om det etiske til refleksion, forståelse og bearbejdning af etiske problemstillinger.
- Etiske refleksioner i relation til relevant lovgivning og psykologiske arbejdsopgaver, herunder udfærdigelse af rapporter, formidling, rådgivning samt behandling.

Kurset er godkendt i Dansk Psykolog Forening med 12 timer.

Tilmelding via webben, hvor du også kan se den fulde annonce: www.dp.dk/kbhfrb.kalender - tryk på det arrangement i kalenderen, du ønsker at se mere om.

Tilmelding er bindende fra den 25. marts 2015.

Har du spørgsmål til det praktiske, kan du kontakte kursusleder Louise Svendsen, LS@LSRT.dk.

Gestaltterapeutisk Forum i Danmark

7. Internationale Gestaltkonference

21. marts 2015 kl. 10-17 i Odense

"Mødet mellem terapeut og klient - Hvad er i spil i relationen?"

Det dynamiske resonansfelt mellem klient og terapeut.

Konferencen er åben for alle. Se løbende informationer og følg konferencen på Facebook: Gestaltterapeutisk Forum. Yderligere oplysninger på www.gfdk.dk. Henvendelser vedr. konferencen til birgiterichsen@me.com.

Specialisering i arbejds- og organisationspsykologi

Grundstammen (120 timer). Start april 2015

Psykologfaglig professionalisering af coaching

Cand.psych. og Ph.d. fra CBS Laura Mott
INTENSIV DYNAMISK COACHING
i en organisatorisk setting

6 moduler a 3 dage med meget praksistræning + teori, personlig udvikling og video + supervision mellem modulerne

Download programmet på www.laura-mott.dk
eller ring 61 61 33 66

specialist? voksenmodulet 2015?

mindwork.dk
2075 1616

specialist? i kognitiv terapi?

mindwork.dk
2075 1616

Supervisionsgruppe

www.psykologerne-paa-vaerftet.dk

Supervisionsgruppe 3-5 deltagere. 60 timer.
Helsingør og Hvidovre: Hver 2. fredag kl. 9-14,
start 23.1.2015.
Tilmelding: 31.12.2014.

Lene Kaslov, specialist og supervisor i klinisk bør-
nepsykologi.

Nina Ostenfeld, specialist og supervisor i psykote-
rapi, supervisor i klinisk børnepsykologi.

Vi har mange års erfaring i systemisk-, løsnings-
fokuseret og narrativ terapi og supervision.

Henvendelse: 27 28 67 29 eller 40 95 53 21.

Centralt i Århus C

Møbleret lyst/tyst terapilokale.
Udlejes 1-2 faste ugedage.
1300 kr. dag/md. inkl. forbrug.

Tlf. 86 12 24 28

Højt lyst kælderlokale i Kartoffel-
rækkerne Østerbro pr. 1.1.2015
udlejes 5 hverdage ugentligt.

Dørtelefon, venteværelse, toilet.
Pris: 5.000 kr./md. inkl. vand, varme,
el, magasiner, rengøring, internet.

Kontakt Maria Sjö
på 2721 2370 eller
maria@dialogpartner.dk

Dansk Selskab for Krop-psykoterapi

afholder foredrag med

Flemming Kæreby

Cand.scient. i fysiologisk biokemi, SE-practitioner og
privat praktiserende psykoterapeut MPF
om

"Tonisk immobilitet og Traumeterapi"

Flemming Kæreby har været med til at identificere tre fundamentalt forskellige former for tonisk immobilitet, som kræver tre forskellige terapeutiske strategier, som vil blive gennemgået på kurset, ikke mindst hvordan man på et videnskabeligt grundlag afkobler klientens frygt fra immobiliteten. Dette sker på baggrund af flere videnskabelige artikler, som giver et mere nuanceret billede af tonisk immobilitet end det, Peter Levine har fremsat i bogen "Den tavse stemme".

Flemming Kæreby har skrevet flere artikler, der ligger på SE-foreningens hjemmeside www.seforeningen.dk samt en artikel sammen med Susan Hart trykt i bogen "Neuroaffektiv psykoterapi med voksne".

Tid: Lørdag d. 24. januar 2015 kl. 10-16.

Sted: Dansk Psykolog Forening, Stockholmsgade 27, 2. sal,
2100 København Ø.

Pris: 600 kr. for medlemmer, 800 kr. for gæster, studerende, pensionister og arbejdsledige ½ pris. Frokost, kaffe og frugt er indbefattet i prisen.

Tilmelding: Senest d. 11. januar 2015 til

anne.traulsen@yahoo.dk, samt ved indbetaling af kursusbeløbet på 0400 401 261 2201, evt. med angivelse af medlemsnr. i DP.

Bodil Claesson
næstformand

NÅR DU SØGER JOB

Ønsker du, at sekretariatet bistår ved forhandling af løn i nyt job, beder vi dig skrive til forhandling@dp.dk.
Henvendelse før ansættelse bør derimod foregå via tlf. 35 26 99 55 eller på dp@dp.dk.

Løn og ansættelsesvilkår er kun delvist bestemt ved overenskomst eller lov. Det er derfor vigtigt, at Dansk Psykolog Forening ved rådgivning eller forhandling kan varetage psykologernes fælles og individuelle interesser.

Stillinger i Psykolog Nyt

Når stillingsannoncer indrykkes i Psykolog Nyt, har sekretariatet ikke på forhånd kontrolleret, om de overholder gældende regler og overenskomster. Det er derfor op til den enkelte ansøger at undersøge dette, hvis der er tvivl.

Offentlig ansættelse:

Alle job i den offentlige sektor, der er slået op som psykologstillinger, følger overenskomsten med Psykologforeningen. Er der en tillidsrepræsentant på arbejdspladsen, er det denne, der forhandler løn. I øvrige tilfælde er det sekretariatet. Kontakt tillidsrepræsentanten eller Dansk Psykolog Forening på forhandling@dp.dk. Med mailen har vi brug for, at du sender kopi af ansøgning med cv samt sidste lønseddel og eventuelt jobbeskrivelse til brug for forhandlingen. Se i øvrigt www.dp.dk for yderligere oplysning og vejledning.

Privat ansættelse:

Flere private virksomheder har en tillidsrepræsentant, som forhandler løn i forbindelse med nyansættelse. Nogle har også overenskomst. Hvis der ikke er en tillidsrepræsentant, forhandler den enkelte ansatte selv. På www.dp.dk findes vores lønstatistik for privatansatte samt øvrig vejledning. Når der er et udkast til en kontrakt, tilbyder vi gennemlæsning inden underskrift. Mail da til dp@dp.dk.

Praksiskandidatstillinger:

Man kan alene blive ansat i sin praksiskandidatstilling, og da følger man reglerne for privatansættelse.

Du er altid velkommen til at kontakte Dansk Psykolog Forening for råd og vejledning, tlf. 35 26 99 55, dp@dp.dk. Eller brug vores hjemmeside www.dp.dk

Bliv frivillig net- og chatrådgiver på Livslinien

Det at være net- og chatrådgiver har givet mig professionel træning i at have en selvmordsforebyggende samtale. Særligt har den skriftlige dialog med kriseramte mennesker skærpet min forståelse for skriftlig kommunikation. Og så bliver du en del af et stærkt og engageret kollegialt fællesskab med god sparring.

Helle, psykologstuderende og net- og chatrådgiver på Livslinien

Ansøg online på www.livslinien.dk frem til 6. januar 2015
Ved spørgsmål, kontakt Livsliniens sekretariat alle hverdage mellem kl. 10-16 på tlf.: 3332 1119

LIVSLINIEN
forebygger selvmord

Har du gennemslagskraft
og en anerkendende ledelsesstil?

KØBENHAVNS KOMMUNE

PSYKOLOGFAGLIG KLINIKCHEF

Børneklíniken er en landsdækkende udrednings- og rådgivningsinstitution på småbørnsområdet henvendt til kommuner. Børneklíniken indgik pr. 1. juli 2014 i Samlingen af Specialrådgivningen (SaS), som er forankret i VISO (den nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation på det sociale område og i specialundervisningen) i Socialstyrelsen, og som er en del af den nationale koordination. Vi søger en klinikchef, der kan fungere som både organisatorisk og psykologfaglig leder. Du skal have gennemslagskraft og fremstå som en synlig leder med en dialogisk og anerkendende ledelsesstil. Ansættelse pr. 1. marts 2015.

ANSØGNINGSFRIST SØNDAG DEN 4. JANUAR 2015

Læs det fulde opslag på www.kk.dk/job – under arbejdsområde "Ledelse".

Københavns Kommune ser mangfoldighed som en ressource og værdsætter, at medarbejderne hver især bidrager med deres særlige baggrund, personlighed og evner.

**KØBENHAVNS
KOMMUNE**

www.kk.dk/job

Fagligt stærke psykologer søges

Psykologerne i PPR og Forebyggelse i Vordingborg kommune spiller en afgørende rolle for at sikre børnepolitikken og ikke mindst inklusion af alle børn! I de kommende år udvikler vi fremtidens måde at løse opgaverne, og psykologerne går i gang med et kompetenceløft til fremtidens PPR funktioner og forebyggelse på børn-, unge- og familieområdet.

Vi løser også opgaver indenfor Servicelovens område - såsom undersøgelser af børn og forældre og terapeutiske samtaler. Psykologerne kan bringe mange facetter af deres faglighed i spil, og fungere i et miljø præget af respekt, humor og gode kolleger.

Vi leder efter endnu et par dygtige kolleger, der både kan bidrage til at skabe det nye, og som ønsker at nyde godt af den faglige fremdrift.

Læs det fulde opslag på Psykologjob.dk, ppr.vordingborg.dk eller på www.vordingborg.dk. Ring gerne og få en uddybende snak med afdelingsleder Martin Helfer (23 80 50 97) eller TR for psykologerne, Katarina Kjærulff Linck (29 65 00 82).

Ansøgningsfrist: 15. januar, 2015, kl. 16.

PSYKOLOG NYT Udgivelsesplan 2015

Nr.	Deadline mandag	Udgivelse fredag
1	8.12.14.	9.1.15.
2	5.1.	23.1.
3	19.1.	6.2.
4	2.2.	20.2.
5	16.2.	6.3.
6	2.3.	20.3.
7	16.3.	10.4.
8	13.4.	To. 30.4.
9	27.4.	15.5.
10	11.5.	29.5.
11	Ti. 26.5.	12.6.
12	8.6.	26.6.
13	3.8.	21.8.
14	17.8.	4.9.
15	31.8.	18.9.
16	14.9.	2.10.
17	28.9.	16.10.
18	26.10.	13.11.
19	9.11.	27.11.
20	23.11.	11.12.

Psykolog Nyt • Stockholmsgade 27 • 2100 Kbh Ø.
Tlf. 35 26 99 55 • E-mail/redaktion: p-nyt@dp.dk

Hjemeskadeafsnittet Næstved Neuropsykolog

En 37 timers stilling som neuropsykolog med ansættelse pr. 01.02.14 til specialiseret neurorehabilitering på regionalt hjemeskadeafsnit, Region Sjælland Sygehus Næstved, Slagelse og Ringsted.

Afsnittet, som er et underafsnit af Neurologisk afd. Slagelse Sygehus, bliver aktuelt opnormeret fra 10 til 20 sengepladser og flytter fra Vordingborg Sygehus til Næstved Sygehus d. 01.02.15.

Vi søger en: Cand. pæd. psych./Cand. psych. med autorisation og som har erfaring med målgruppen samt er i vane med at udføre neuropsykologiske undersøgelser. Kan arbejde selvstændigt, indgå konstruktivt og smidigt i tværfagligt samarbejde samt er engageret, visionær og fleksibel.

Dine arbejdsopgaver: Udredning og psykologisk behandling af patienter med hjemeskade. Undervisning og rådgivning af forskellige faggrupper og af pårørende. Tværfagligt og tværsektorielt samarbejde. Forestå møder, inklusiv teammøder og tværsektorielle møder. Medvirke til udvikling af afsnittet.

Vi tilbyder: Et inspirerende tværfagligt miljø i hurtig udvikling med gode kollegaer, højt engagement, kompetence og humor. Et afsnit med afvekslende og udfordrende arbejdsopgaver. Efteruddannelsesmuligheder, herunder tilbud om kurser og konferencer samt supervision ved specialist i neuropsykologi.

Psykologen refererer til afdelingsledelsen, Neurologisk afdeling, Slagelse Sygehus.

Yderligere information Oplysninger om stillingens indhold kan fås ved henvendelse til neuropsykolog Jeanette Liljegrøn på telefon 56514955 og yderligere oplysninger ved henvendelse til ledende overlæge Helmer Buchardt Pedersen telefon 58553247 eller e-post hbps@regionsjaelland.dk

Ansøgningen bedes stilet til: Region Sjælland Sygehus Næstved, Slagelse og Ringsted Slagelse Sygehus, Fælledvej 45, 4200 Slagelse

og stiles til afdelingsledelsessekretær Linda Gottfredsen eller e-post: lgot@regionsjaelland.dk
Ansøgningen bør være afdelingen i hænde senest 8. december 2014.

Løn og ansættelsesvilkår Løn- og ansættelsesvilkår i henhold gældende overenskomst mellem Danske Regioner og dansk psykologforening.

Om Region Sjælland Region Sjælland er med over 15.000 medarbejdere regionens største arbejdsplads med et budget på 15 mia. Regionen varetager opgaver inden for sundhed, regional udvikling og drift af en række sociale institutioner for i alt 800.000 borgere.

Skole- og behandlingshjemmet

Skovgården

DA VI UDVIDER VORES SKOLE SØGER VI EN PSYKOLOG 29 TIMER UGENTLIG.

OM SKOVGÅRDEN

Skovgården er en dejligt beliggende døgninstitution og dagbehandling normeret til 33 børn i den undervisningspligtige alder. Målgruppen er børn med alvorlige tilknytnings- og relationsforstyrrelser. Børnene er alle normalt begavede, men har vanskeligt ved regulering og kontakt. De kan være udadreagerende og mangle fornemmelse for egne og andres grænser. Alle børnene har indlæringsvanskeligheder og modtager specialundervisning.

Skovgården er en arbejdsplads, hvor vi hele tiden forsøger at tilegne os og udvikle vores faglighed til børnenes bedste. Vi har en anerkendende tilgang til børnene, forældrene og til hinanden. Derudover har vi i mange år arbejdet med leg og den legende tilgang.

Skovgården er teoretisk funderet i neuroaffektiv udviklingspsykologi, anerkendende tilgang, samt systemisk narrativ forståelse.

OM DIG

- Du er entusiastisk og energisk, og du brænder for børn og unge.
- Du har ben i næsen, er robust og har begge ben på jorden – samt forholder dig nysgerrigt og uhøjtideligt til omverdenen og dig selv.
- Du er tydelig i din følelsesmæssige spejling, og har en god indlevelsesevne.
- Du er interesseret i at samarbejde tværfagligt, være lyttende og kreativt tænkende omkring behandlingen af børnene.
- Du er åben for at lære nyt og er i stand til at formidle psykologfaglig viden - både mundtligt og skriftligt.
- Du er optaget af ny viden og bringer den gerne i spil.
- Du er interesseret i Theraplay, der involverer fysisk aktivitet og fysisk kontakt, der ofte foregår på gulvet.
- Du har kendskab til neuroaffektiv udviklingspsykologi.
- Vi ser gerne, du har autorisation og erfaring.

ARBEJDSOPGAVER

- Terapi med børnene
- Supervision af personalegrupper
- Akutsamtaler med medarbejdere
- Faglig sparring med de to psykologer og de øvrige faggrupper
- Skriftlige oplæg og deltagelse i behandlingsmøder og medansvarlig for behandlingsplanerne, der lægges for børnene
- Deltagelse i relevante møder
- Eventuel mulighed for undervisning og psykoedukation.

VI TILBYDER

En arbejdsplads, hvor høj faglighed går hånd i hånd med sjove, oplevelsesfyldte aktiviteter for børnene.

Skovgården har et åbent, respektfuldt miljø og et humoristisk, engageret samarbejds-klima.

Til stillingen er der knyttet ekstern individuel supervision.

Hvis du vil høre nærmere om stillingen kan du deltage i en rundvisning fredag den 12. december fra 11.00-12.00. Du er også velkommen til at kontakte en af vores psykologer Gitte Jørgensen tlf. 51 21 77 84 eller Charlotte Hagemund-Hansen tlf. 51 21 69 93 på hverdage mellem kl. 8.00 og 9.00.

Løn- og ansættelsesvilkår: Efter gældende overenskomst
Ansættelsestidspunkt: Efter aftale

Arbejdstid: 29 timer om ugen – tilrettelægges efter aftale

Uddannelse: cand.psych. eller cand.pæd.psych.

Ansøgningsfrist: fredag den 19. december 2014 kl. 8.00

Samtaler afholdes: onsdag den 7. januar 2015

Ansøgning på mail til: job@skolehjemmet-skovgaarden.dk

Hvis du vil vide mere om Skovgården, så klik ind på vores hjemmeside: www.skolehjemmet-skovgaarden.dk

INDHOLD

– Psykolog Nyt 2014

FAGLIGE ARTIKLER MV.

Allouche, Eric: Hvorfor er Freud så sur? (Billederne af Freud dækker ikke den fulde sandhed. Der er blevet manipuleret med historien) 6/14

Andersen, Jørgen: Det må man bare finde sig i. (Lovgivningen har vide rammer for ytringsfriheden. Psykologer få læst og påskrevet uden konsekvenser for kritikerne) 17/14

Andersen, Rune: Psykiatrisk epigenetik. (Kan arvelige forandringer rettes og psykiske sygdomme forebygges?) 13/14

Andersen, Torben: Inklusion på skævt grundlag. (Succesfuld inklusion kræver rammer, der er tilpasset børnene. Mere uddannelse af pædagoger og lærere er ikke nok) 7/14

Andreasen, Mikkel Hesselbæk: Område under omstilling. (Selvstændige psykologer skal finde plads i forretningsmodeller med forsikringselskaber og netværksfirmaer. Konkurrenceloven gør det svært.) 2/14

Andresen, Tine; Kjeldsen, Winnie: Bliv en del af TR-netværket. (Der er ansvar forbundet med tillidsrepræsentantposten, men også personlig og professionel udvikling) 9/14

Anonym: På en åben afdeling. (En psykolog får en depression og forvandles fra at være den stærke professionelle til en svag, skamfuld patient) 3/14

Anonym: Vrangkøbings nyttige idioter. (I Vrangkøbing er en psykolog ikke nødvendigvis psykolog, her fører trusler til tavshed, og barnets tarv tager man ikke tungt på) 8/14

Berthelsen, Jens; Brun, Birgitte; Regli, Werner; Vrang, Birgit Heine: Netterapi sprænger rammeserne. (De nye teknologier slår igennem på stadig flere områder og udfordrer også rammerne for og indholdet i psykoterapi) 15/14

Betzonich-Wilken, Per: Resiliens på vrangen. (Mennesker har det med at ville livet, i kraft af udfordringerne og på trods af belastningerne) 10/14

Bischoff-Mikkelsen, Lene: Giv mig en blomst. (Klumme: I dag er vi blevet forbrugere af alt, og når vi siger tak, er det i forventningen om at få mere) 4/14

Bischoff-Mikkelsen, Lene: Gode bøger er bedre endnu. (Klumme: En læseoplevelse kan give nye perspektiver og et pusturum, når vi uden pas rejser ind i en anden verden) 4/14

Boman, Bo Snedker: Al magt til in-

tentionerne. (Klumme: For alvorligt syge er det kikset ikke at overvinde døden. Men det er ikke gjort med viljen) 6/14

Boman, Bo Snedker: As if! (Klumme: Nogle beskeder er tunge og skal ikke broderes ind i falsk kommunikation) 12/14

Boman, Bo Snedker: Tyk og sexgal. (Klumme: Facebook som folkedomstol) 18/14

Braskov, Søren. Neumann, Asger: Den partnerstyrede virksomhed. (Succesen ved at drive partnerstyret virksomhed skabes ved hjælp af omtanke og gode redskaber) 2/14

Brinkmann, Svend: Befri dit liv. En 7-trins guide. (Klumme: En 7-trinsguide til at undslippe afhængigheden af 7-trinsguider) 1/14

Brinkmann, Svend: Den dybe overflade. (Klumme: På to områder har moderne mennesker rendyrket tendensen til at gå bag overfladen: kunsten og psykologien) 13/14

Brinkmann, Svend: Kina-panik. (Klumme: Uortodoks teori om, hvordan det stigende antal ADHD-tilfælde kan forklares) 7/14

Brinkmann, Svend: Det sunde liv. (Klumme: Kunne et sundt liv ikke ses som andet og mere end et liv, der er så langt som muligt) 19/14

Broe, Nina; Larsen, Lars: Den evige flamme. (Selv forskningen tegner et billede af forfald, når den beskriver ældres sexliv. Men empirien er mere end tvivlsom) 16/14

Bøndergaard, Ann-Jeanett: Et kig ind i livmoderen. (Vi bliver mennesker ved fødslen, men måske bliver vi psykologisk interessante allerede i fostertilværelsen) 11/14

Baasch, Randi Aggerholm: Psykologer på fremmarch. (Psykologerne får en stadig mere fremtrædende plads i forsvaret. Der er fokus på soldaternes psykiske robusthed) 18/14

Carl, Jørgen: Først får man en idé. (En psykolog bliver iværksætter. Men hvordan omsætter man sin idé til virkelighed) 14/2014

Carl, Jørgen: Generalforsamling 2014. (Reportage med otte artikler, som samler op på GF14) 7/14

Carl, Jørgen: Klar til start. (Næsten alle organisationer er begyndt at bruge sociale medier i deres arbejde) 4/14

Carl, Jørgen: Med hjerte og forstand. (Stor pris til psykolog Inger Thormann, der står bag Skodsborgmodellen) 20/14

Carl, Jørgen: På international mission. (Soldater, der udsendes til verdens brændpunkter, bliver mødt med 'Den Danske Model'. Psykolog Anne Lillelund står bag) 12/14

Carl, Jørgen: Reform på 5 minutter. (Interview med Psykologforeningens formand og næstformand om tankerne bag Foreningsreformen) 4/14

Carlsen, Dorte: Unge under uddannelse. (Presset på de unge er stort og mange har svært ved at gennemføre en ungdomsuddannelse) 1/14

Christiansen, Irene: Kontrastens psykologi. (Livets store spørgsmål var på dagsordenen, da Emmy van Deurzen gæstede Danmark i maj måned) 12/14

Dahl, Anne-Marie: Den elektroniske heroin? (Klumme: Om Facebook og andre sociale medier, om farerne og nødvendigheden af at følge med) 17/14

Dahl, Anne-Marie: Johan er sej. (Klumme om et ungt menneske, som vælger at gå andre veje end de fleste) 5/15

Dahl, Anne-Marie: Vil du med i baren? (Klumme om en udvikling hen mod en kultur, hvor det at gennemføre en ironman hitter) 11/14

Darkó, Ditte: Et seriøst hjernearbejde. (Interview med psykolog Jonas Lindeløv, som forsker i rehabilitering af arbejdshu-kommelsen) 18/14

Darkó, Ditte: Når psykologen ikke anerkendes. (Misbrugsområdet kalder på psykologers kompetencer. Men standen er oppe mod uvidenhed) 14/14

Darkó, Ditte: Når psykologer leder. (Psykologer er strømmet til Psykologforeningens workshops om ledelse. Hvad har de fundet der?) 11/14

Darkó, Ditte: P-II. (Psykologkampagnen II skydes i gang, nu med aktiviteter inden for det offentlige område) 13/14

Darkó, Ditte: På opdagelse blandt de unge. (Om at bruge sin psykologfaglighed som fastholdelseskonsulent på et gymnasium) 13/14

Darkó, Ditte: Samtaler på korsvejen. (Tv-journalisten Anders Agger skaber afgørende mødeøjeblikke. Kan man aflure ham kunsten?) 2/14

Delay, Jean-Christian: Drømmen om evidens. (Til den klassiske brug af DSM-systemet i psykiatrien knytter sig troen på det naturvidenskabelige paradigme. Men holder det?) 11/14

Dressler, Maria; Obel, Camilla; Mikladal, Kasper: De vrede unge. (Hvad gør de vrede unge ved os, og hvad gør vi ved dem? Om et udviklingsprojekt i Rødovre Kommune) 17/14

Due, Henning: Ingen adgang – indtil videre. (Trods en eksplosion i antallet af anmeldte psykiske arbejdsskader har Arbejdsskadestyrelsen ingen planer om at hyre psykologer) 18/14

Due, Henning: Mørke skyer over de unges trivsel. (Børn og unges mentale helbred har det skidt, konkluderer ny rapport) 19/14

Due, Henning: Psykologer risikerer fyreseddel.

(Arbejdstilsynet skal spare, og op mod 25 psykologer er i risiko for at miste jobbet) 17/14

Due, Henning: Vulkanen med lyst til at smadre verden. (På Rødovre Skole lærer børn i indskolingsklasserne at sætte ord og billeder på deres følelser.) 20/14

Elhøj, Mette List; Hejgaard, Lars: En velbevaret hemmelighed. (Mange med senfølger efter fysiske og psykiske overgreb når langt op i voksenalderen, før de erkender deres behov for hjælp) 14/2014

Eriksen, Sara Bek: Børnene fra Seest-ulykken – en interventionsulykke. (Artikelresumé: Dansk Psykologisk Forskning) 6/14

Eriksen, Sara Bek: Mobning og medierende psykologiske faktorer hos ofret. (Artikelresumé: Dansk Psykologisk Forskning) 3/14

Eriksen, Sara Bek: PTSD hos efterladte pårørende til kræft-ramte. (Artikelresumé: Dansk Psykologisk Forskning) 6/14

Ethelberg, Lis: En psykolog har modtaget kritik. (Der var ikke plads til høringsretten, da Psykolognævnet kritiserede en psykolog) 10/14

Fjord-Larsen, Ida Emilie: Syge på arbejde øger deres risiko for depression. (Artikelresumé: Dansk Psykologisk Forskning) 14/2014

Forchhammer, Hysse Birgitte: Unge med erhvervet hjerneskade. (Alle danske Regioner er i gang med en indsats, der skal styrke tilbuddene til unge med erhvervet hjerneskade.) 9/14

Gade, Anders: Frontotemporal demens – kognitive ændringer i den prækliniske fase. (Artikelresumé: Dansk Psykologisk Forskning) 12/14

Gade, Anders: Hvad kan beskytte mod demens ved Alzheimers sygdom? (Anden af tre artikler om kognitiv reserve og kognitiv træning) 18/14

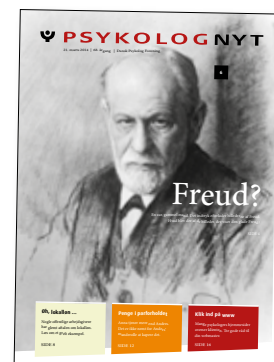
Gade, Anders: Hvad kan beskytte mod intellektuelt forfald ved aldring? (Første af tre artikler om kognitiv reserve og kognitiv træning. Kan et aktivt liv beskytte?) 17/14

Galsgaard, Julie-Astrid: Offer for en forbrydelse. (Det mangler tilbud til personer, som har været udsat for en forbrydelse. Samfundet skylder at levere bedre tilbud) 19/14

Glintborg, Charlotte: Hvis målet er en helhedsorienteret og sammenhængende rehabiliteringsindsats, er svaret da koordinering? (Artikelresumé: Dansk Psykologisk Forskning) 12/14

Guldin, Mai-Britt: Kompliceret sorg. (Kan sorg optræde i så alvorlig en form, at den fortjener en unik diagnose) 4/14

Hansen, Turid: Mental retardering – overset og undervurderet. (Mentalt retarderede børn og unge udsættes for krav, der ikke svarer til deres udviklingsniveau og evner) 20/14

Hart, Susan: **Hvis inklusionen skal lykkes.** (En vellykket inklusion forudsætter, at pædagoger og lærere har dygtiggjort sig i relationer og gruppeprocesser) 5/14

Hemmingsen, Mette; Jeppesen; Juana: **Familier ramt af autisme.** (Erfaringer fra Norddjurs Kommune med et tilbud for familier med børn med autisme) 18/14

Hertz, Søren: **Langsomhedens**

styrke. (Klumme: Langsomhed handler ikke om at lade stå til, men om nysgerrighed, livskærlighed og bevægelse) 2/14

Hertz, Søren: **Det mentale lever i det sociale.** (Klumme: Et samfund skal måles på, hvordan det behandler sine mest udsatte. Så hvilket samfund ønsker vi at være en del af?) 20/14

Hertz, Søren: **Tanker efter en rejse.** (Klumme: Et besøg hos psykiatrien i Ghana gav anledninger til sammenligning med danske forhold) 14/2014

Hoffmann, Bente: **Byd klienten indenfor.** (Mange psykologers hjemmesider er indforståede. Artiklen giver tre gode råd til webmasterne) 6/14

Lundkvist-Houndoumadi, Irene; Hougaard, Esben; Thastum, Mikael: **Hvad kan forudsige udbyttet af kognitiv adfærdstera-pi hos børn med angstlidelser?** (Artikelresumé: Dansk Psykologisk Forskning) 18/14

Irner, Tina Birk; Nielsen, Tine: **Forbrug af rusmidler i graviditeten og postnatale konsekvenser.** (Artikelresumé: Dansk Psykologisk Forskning) 3/14

Irner, Tina Birk; Nielsen, Tine: **Kognitiv, emotionel og social udvikling hos unge født af kvinder med forbrug af rusmidler i graviditeten.** (Artikelresumé: Dansk Psykologisk Forskning) 18/14

Jacobsen, Claus Haugaard: **Psykologer i egenterapi.** (Artiklerserie: Om danske psykologer som psykoterapeuter – her med fokus på egenterapi) 2/14

Jacobsen, Claus Haugaard; Nielsen, Jan: **Psykologer som supervisander.** (Artiklerserie: Om danske psykologer som psykoterapeuter – her med fokus på supervision) 1/14

Jespersen, Kira Vibe: **Musik til forbedring af søvnkvalitet hos traumatiserede flygtninge.** (Artikelresumé: Dansk Psykologisk Forskning) 14/2014

Jørgensen, Kasper: **Kognitiv træning – use it or lose it?** (Om kognitiv reserve og kognitiv træning) 19/14

KAPS: Vi er det værd. (Mange psykologer i kommunale stillinger oplever fagligheden sat under pres. Det gælder om at møde oplevelsen offensivt) 10/14

Kaster, Michael: **Slagsmålet om børnene.** (Igen og igen udsættes de børnesagkyndige psykologer for kritik. Men er de i virkeligheden så dårlige, som kritikken påstår?) 16/14

Kirkeby, Mette: **Tro, håb og udholdenhed.** (Med udholdenhed er der et håb for os alle sammen om at præstere og mestre) 8/14

Kjeldsen, Niels: **Bliver det forår i 2015.** (Forberedelserne til overenskomsten i 2015 er allerede skudt i gang) 8/14

Kjeldsen, Niels: **Hvor lønkronerne hentes.** (Psykologforeningen satser mest på den lokale løndannelse ved de kommende overenskomstforhandlinger) 19/14

Kjær, Philip Dahl: **Kursændring i PPR – ja tak.** (Opfattelsen af PPR som knyttet til skolen er falsk. PPR må selv gøre noget for at frigøre sig) 15/14

Kjølbye, Marie Louise: **Hvem ved hvad: om Parkinson.** (Mange parkinsonramte efterspørger psykologhjælp. Men risikere, at behandlingen ikke får den rette effekt, hvis psykologen ikke kender til sygdommen) 3/14

Klifoth, Signe: **Og en ekstra mundfuld.** (Måltidet sammen med familien spiller en vigtig rolle i behandlingen af piger med anoreksi) 4/14

Korfits, Marie; Uldall, Nadja Thorbek Uldall; Randby, Nina; Larsen, Thorbjørn: **Forår i Europa.** (Fire psykologistuderende drog til EFPSA-konference for at mødes med medstuderende fra det øvrige Europa) 19/14

Larsen, Althea: **Arbejdet med ældre rykker.** (Aldersdiskrimination rammer ikke kun ældre, men også dem, der arbejder med de gamle) 15/14

Lichtenstein, Mia Beck: **Løb fra livet.** (Blandt alle de mange motionsdyrkere er der også nogle, som løber væk fra livet) 2/14

Lichtenstein, Mia Beck: **Rapport fra en træningsspiral.** (Passion for sport kan kamme over, så træningen risikerer at overbelaste krop og psyke) 20/14

Lykke, Nana: **Diskrimineres ved jobsøgning.** (Ny kampagne slår ned på stigmatisering af psykisk syge) 7/1

Lykke Nana: **Fik diagnosen for sent.** (Interview med Thomas Dideriksen, der fik sin ADHD-diagnose som 38-årig) 17/14

Lykke, Nana: **Psykologer under belastning.** (Psykologer, der pådrager sig stress, depression mv., har det med at gå stille med dørene. Tabuet eksisterer) 11/14

Lykke, Nana: **Tilbage til job efter psykisk sygdom.** (Tavshed, tvivl og tabu gør det svært at vende tilbage på job, når sygemeldingen har psykiske årsager) 10/14

Lykke, Nana: **Tonen skal have en anden lyd.** (Nyt dialogværktøj skal modvirke den stigmatisering, mange psykiatriske patienter føler sig udsat for) 8/14

Lykke, Nana: **Ubehandlet ADHD koster dyrt.** (Næsten 3 mia. kr. om året koster ubehandlet ADHD samfundet. Rockwoolfonden fremlægger tallene) 17/14

Lykke, Nana: **Udfordringer og muligheder.** (Der kan tegnes et broget billede af psykologers arbejdsvilkår i kommunerne. KAPS holdt temamøde) 16/14

Lykke, Nana: **Åben med sin krise.** (Også psykologer kan

blive ramt af livsomstændigheder og kriser. Bryd tabuet, siger psykolog, der prøvede krisen på egen krop) 12/14

Lønstrup, Lars: Find mønstret for tilknytning. (Sarah Daniel beretter om sin forskning i tilknytning) 9/14

Lønstrup, Lars: Ind i den skizofrene hjerne. (Interview med psykolog Vibeke Bliksted, der forsker i skizofreni) 15/14

Mau, Martin; Roessler, Kirsten K.: Det handler ikke om at løbe længst. (Et forskningsprojekt tydeliggør væsentlige udfordringer, når man vil dyrke motion med en gruppe alkoholpatienter) 5/14

Michaelsen, Lars: Ny løn, lokal løndannelse. (Ny Løn: En undersøgelse fra 2014 viser, at de offentligt ansatte psykologer er skeptiske) 19/14

Mik-Meyer, Nanna: Grænser for nudging? (Klumme: Kan man skubbe folk i en retning, hvor de træffer de 'rigtige' valg? Klumme om et moderne fænomen) 3/14

Mik-Meyer, Nanna: Den insisterende krop. (Klumme om den ikke helt nemme tolerance over for mennesker med et handicap) 9/14

Mik-Meyer, Nanna: Med "manglende forældreevne". (Klumme: Når socialrådgivere vurderer forældreevne, baserer de deres domme på, hvor de selv står kulturelt) 15/14

Myszak, Anders: Hvad kan vi lære af psykopaterne. (Kan der tænkes en kobling mellem psykologiske kernekompetencer og egenskaber hos psykopater?) 17/14

Mortensen, Sacha K.: Når Anna tjener mere end Anders. (Kønsrollerne er i bevægelse, men langsomt. Mænd, der tjener mindre end deres partner, har det svært) 6/14

Møller, Sine: Det' da evident. (Uden dokumentation for effekten risikerer vi, at behandlingen ikke virker eller gør mere skade end gavn, påpeger psykolog i Socialstyrelsen) 1/14

Niclasen, Janni; Leth, Ingrid; Esbjørn, Barbara Hoff: Børn af etnisk danske, indvandrere- og flygtningeforældre. (Artikelresumé: Dansk Psykologisk Forskning) 14/2014

Niclasen, Janni: En enkelt genstand i ny og næ: kan det skade fostret? (Artikelresumé: Dansk Psykologisk Forskning) 12/14

Niclasen, Janni: Psykometriske egenskaber af den danske version af spørgeskemaet SDQ. (Artikelresumé: Dansk Psykologisk Forskning) 12/14

Nielsen, Iben Kyhl: Nordisk på dansk grund. (Hvert år mødes psykologistuderende fra de nordiske lande for at give hinanden indblik i studium og fag i nabolandene) 3/14

Nielsen, Tine: Forbedring af skala-items, som ikke fitter Rasch-modellen (Artikelresumé: Dansk Psykologisk Forskning) 14/2014

Nielsen, Tine: Ændringer i studerendes læringsstile. (Artikelresumé: Dansk Psykologisk Forskning) 3/14

Nielsen, Torben: Livet efter zenit. (Klumme: Om identitet og det at finde et nyt ståsted, når man går på pension) 10/14

Nikolajsen, Anne: Ud af det omsluttende mørke. (En psykolog blev ramt af en depression og sank ned i det sorte) 9/14

Nissen, Michael: Til psykolog med sclerose. (Scleroseforeningen har tilbud om psykologisk intervention til deres medlemmer) 1/14

O'Connor, Maja: Effekten af mindfulnessbaseret kognitiv terapi på depressive symptomer hos ældre efterladte. (Artikelresumé: Dansk Psykologisk Forskning) 3/14

Ottsen, Christina Lundsgaard: Kollektive forventninger i Qatar. (Artikelresumé: Dansk Psykologisk Forskning) 6/14

Prætorius, Nadja U.: En gylden sag for psykologer. (At gøre noget ved den arbejdsrelaterede psykiske belastning er en vital opgave for psykologer) 3/14

Qvist, Marie Have: Raske søger mental sundhed. (Flere vælger at beskæftige sig med mental sundhed, før det går galt. En psykolog deler sine erfaringer) 16/14

Rasborg, Lars: Er psykoterapi for børn? (Artikelresumé: Dansk Psykologisk Forskning) 18/14

Rasborg, Lars: Når omvejen er en genvej. (Miljøterapi: en beretning om terapi med en omsorgssviget dreng) 4/14

Rygaard, Niels Peter: Forsamlet om mor & barn. (Forskere og praktikere mødtes til international kongres for at føre den faglige viden om småbørnspsykologi up to date) 14/2014

Sejersen, Maia: Nyt site for psykologer. (Psykologportalen.dk er tænkt som en mulighed for psykologer til at markedsføre sig selv) 4/14

Skjerning, Halfdan: Livskvalitet hos børn og unge med cøliaki. (Artikelresumé: Dansk Psykologisk Forskning) 18/14

Skjerning, Halfdan; Mahony, Ruth H.; Husby, Steffen; DunnGalvin, Audrey: Sundhedsrelateret livskvalitet hos børn og unge med cøliaki. (Artikelresumé: Dansk Psykologisk Forskning) 6/14

Skriver, Kirsten: Terapi ved Asperger Syndrom. (Med en tilpasset form af kognitiv adfærdsterapi kan der skabes udvikling og fremgang for personer med Asperger Syndrom) 13/14

Skytte, Lotte: Et præcist møde. (Om enkeltstående rådgivningssamtaler med kræftpatienter) 7/14

Sonne-Hansen, Janna: Af sted med dig. (En nyuddannet, ledig psykolog så jobmuligheder i Norge og greb dem) 8/14

Søndergaard, Eva: Mødet med koryfæerne. (Alle psykologiens store nulevende skikkelser deltog kort før jul 2013 i en international konference i Californien) 9/14

Thormann, Inger: Medfødte alkoholskader. (Drikker mor, kan fostret få hjerneskader. Men de sekundære vanskeligheder tæller tungt i regnskabet) 13/14

Toustrup, Jørn: Et quick fix. (Hvor er psykoterapien på vej hen, når den skal tilpasse sig kravet om hurtige løsninger og der ikke levnes plads til det under overfladen?) 1/14

Ulrich, Michael: Det gode fællesskab. (Om inklusion, når

det ikke er udtryk for sparebestræbelser, men om rummelighed) 16/14

Wehmeyer, Nina Andrea: Ude blandt de festglade. (Et antivold-projekt har unge mennesker som målgruppe og gennemføres med metoder tilpasset dem) 20/14

Vestberg, Palle: Forventninger til inklusion. (Som inklusion gribes an, interesserer man sig ikke for børnenes trivsel) 7/14

Vestberg, Palle: De ældre ... øh, medborgere. (Sproget er afslørende og blotlægger fordomsfulde stereotyper. Men aldersdiskrimination ytrer sig også i praktisk gerning) 13/14

Zoric, Natasa: Behandling af selvskadende adfærd. (Unge selvskadende har tendens til at isolere sig og skade sig selv i det skjulte) 19/14

Østrøm, Kim: ADHD-forskning om forældretræning. (Vi savner dansk forskning, der dokumenterer betydningen af forældrenes indsats for børn med ADHD) 12/14

Østrøm, Kim: ADHD-retningslinjer skuffer. (De nye retningslinjer for ADHD-behandling af børn og unge lider af en række mangler. De ikke-medicinske, tværfaglige metoder er stort set blevet glemt) 12/14

Østrøm, Kim: Bekymrende tal om inklusion. (En undersøgelse peger på, at skoler og lærere ikke er klædt på til opgaven med at inkludere) 5/14

Østrøm, Kim: Desværre, vi har ikke råd. (Flere offentlige myndigheder overholder ikke OK-aftalen om lokalløn. En konkret sag ridser problemstillingen op) 6/14

Østrøm, Kim: PPR: Opbrud & nybrud. (Indtryk fra Dansk Psykolog Forenings PPR-konference i marts 2014) 8/14

LEDERARTIKLER

Eva Secher Mathiasen:

På vej ind i 2014. (Psykologers kompetencer, potentialer og ansvar og den rolle, det får på den kommende generalforsamling) 1/14

Moderne tider. (Sygesikringsordningen er under revision, det såkaldte moderniseringsudvalg har barslet med en rapport med anbefalinger) 2/14

Gør det rigtige. (I Serviceloven bør det være et krav, at der gennemføres en psykologfaglig undersøgelse, når der er bekymring for barnets sociale og psykiske trivsel) 3/14

Men samme dagsorden. (Regeringen har udskiftet visse ministre, men opgaverne har ikke ændret sig) 4/14

Kom til GF2014. (Opfordring til medlemmerne om at gøre deres indflydelse gældende på generalforsamlingen) 5/14

Folkesundhed – op og ned. (Den fysiske folkesundhed går fremad, men det går bagud med den mentale. Samfundet har en opgave) 6/14

Tak! (Lederen analyserer debat og ansvarlighed på generalforsamlingen i 2014) 7/14

Den frie adgang. (En politisk ungdomsorganisation spiller ud med et forlag om fri adgang til psykologhjælp for unge under 25 år) 8/14

Knaster på vejen. (Tværfaglighed er et nøgleord for de nationale kliniske retningslinjer. Det kniber alligevel med at holde fast i målet) 9/14

På vej mod ligeværd. (Positive kommentarer til regeringens psykiatриhandlingsplan) 10/14

Med børnene som våben. (I hvert tredje tilfælde gør forældrenes skilsmisse børnene til ofre. Vi bør sætte ind med tilbud, inden skaden sker) 11/14

Nyt om inklusion. (PPR-psykologerne får en nøglerolle – ikke så meget over for det enkelte barn som over for den helhed, det inkluderes i) 12/14

Må vi komme forbi? (Bestyrelsen vil gerne tættere på medlemmerne og inviterer sig selv til decentrale møder) 13/14

Et skridt frem. (Og to tilbage: Regeringen pumper flere penge i psykiatrien, mens Region Hovedstaden skærer ned) 14/14

Hånd i hånd. (Mange organisationer og ngo'er arbejder for borgernes mentale sundhed. Psykologforeningen går i tættere samarbejde med dem) 15/14

Møde med ministeren. (Vi har mødtes med sundhedsministeren. Der er lydhørhed over for de emner, foreningen lægger frem) 16/14

Et nationalt anliggende. (Mentale problemer udgør en meget stor del af sygdomsbyrden hos børn og unge. Det kalder på forebyggende indsatser) 17/14

Markedet tromler borgerne. (Personer med privat sundhedsforsikring skubber øvrige klienter bagud i køen. Der er brug for et politisk indgreb) 18/14

Foreningens brobyggere. (Tillidsrepræsentanterne er vigtige både for foreningen og de enkelte psykologer) 19/14

Tallenes tyranni. (Psykiatrien præges af New Public Management med fokus på kvantitet i stedet for kvalitet. Men oprøret ulmer) 20/14

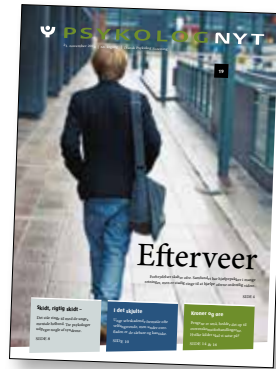
ANMELDELSER

Andersen, Malene Friis; Brinkmann, Svend (red.): Nye perspektiver på stress. KLIM, 2013. (Anm.: Marie Kingston) 7/14

Bab, Mads: Gnisten i arbejdslivet – veje til at finde forståelse og forankre dine styrker. Dansk Psykologisk Forlag, 2013. (Anm.: Kate Holm Sørensen & Vibeke Mehlsen) 1/14

Bay-Hansen, Jesper: Livskunst i praksis. Forlaget Ella, 2014. (Anm.: Rikke Juul Aastrup) 12/14

Bertelsen, Preben; Jacobsen, Claus Haugaard; Rosenberg, Nicole K. Rosenberg (red.): **Tværfaglig supervision. Centrale teorier og anvendelsesområder.** Hans Reitzels Forlag, 2013. (Anm.: Irene Christiansen) 3/14

Søren Braskov og Asger Neumann: **TJÆsten.** Online test, 2014. (Anm.: Lone Algot Jeppesen) 19/14

Brinkmann, Svend: **Stå fast – et opgør med tidens udviklingstrang.** Gyldendal Business, 2014. (Anm.: Allan Holmgren) 18/14

Claesson, Bodil: **Pigen der hoppede ud af sin krop. En bog om dissociation.** Hans Reitzels Forlag, 2014. (Anm.: Marianne Thorborg Ottosen) 13/14

Daniel, Sarah: **Relation og fortælling – tilknytningsmønstre i en behandlingskontekst.** Samfundslitteratur, 2012. (Anm.: Dennis Lind) 11/14

Fleischer, Anne Vibeke; Mølbak, Rikke: **Væk og borte. Clara og Oscar sørger. + For altid og aldrig mere. William og Anna sørger.** Dansk Psykologisk Forlag, 2013. (Anm.: Inger Thormann) 5/14

Frederiksen, Lotte Lykke: **Helende historier. Fænomenologisk eksistentiel metode i terapi.** Frydenlund, 2014. (Anm.: Anne Agerbo) 6/14

From, Käthe; Mølbak, Rikke: **Skal vi være venner. Sara og Rune lærer om sociale kompetencer. + Venner og veninder. Nikolaj og Amalie lærer om sociale kompetencer.** Dansk Psykologisk Forlag, 2014. (Anm.: Eva Fischer) 10/14

Guldin, Mai-Britt: **Tab og sorg. En grundbog for professionelle.** Hans Reitzels Forlag, 2014. (Anm.: Martin Laursen og Anne Ræbild) 16/14

Gústafsson, Jónas (red.): **Livshistoriefortællinger – nøglen til livet.** Frydenlund, 2014 (Anm.: Esper Sørensen) 18/14

Hagelquist, Janne Østergaard; Skov, Marianne Kølher: **Mentalisering i pædagogik og terapi.** Hans Reitzels Forlag, 2014. (Anm.: Line Sangild Thimmer) 19/14

Hart, Susan; Bentzen, Marianne: **Jagten på de nonspecifikke faktorer i psykoterapi med børn.** Hans Reitzels Forlag, 2013. (Anm.: Knud Hellborn) 1/14

Hartkorn, Vibeke: **En visuel guide til kommunikation på alle ledertrin.** Dansk Psykologisk Forlag, 2013. (Anm.: Christina Langeland) 8/14

Haslebo, Gitte; Lund, Gro Emmertsen: **Relationsudvikling i skolen.** Dansk Psykologisk Forlag, 2014. (Anm.: Anne Sofie Møller Sparre) 10/14

Høgh-Olesen, Henrik; Dalsgaard, Thomas (red.): **Mærkelige menneske – moderne personlighedspsykologi.** Plurafutura publishing, 2014. (Anm.: Mariann B. Sørensen) 12/14

Jacobsen, Claus Haugaard; Mortensen, Vibeke: **Psykoterapeutisk praksis på psykodynamisk grundlag.** Hans Reitzels Forlag, 2013. (Anm.: Finn Korsaa) 7/14

Jørgensen, Gitte; Hagemund-Hansen, Charlotte: **Børn i gode hænder – Neuroaffektiv udviklingspsykologi i praksis.** Hans Reitzels Forlag, 2013. (Anm.: Annie Jakobsen & Helle Roland) 3/14

Jørgensen, Lisbeth; Matthiesen, Signe; Schneevoigt; Thastum, Mikael: **Børn og angst. Håndbog til forældre og andre voksne omkring barnet.** Dansk Psykologisk Forlag, 2014 (Anm.: Ingrid Leth) 17/14

Kjærgård, Helle: **Mit urolige barn – guide til en bedre hverdag.** Frydenlund, 2014. (Anm.: Kathrine Dam Andersen) 16/14
Lea Korsgaard: **Orgasmeland.** Gyldendal, 2014. (Anm.: Niels Peter Agger) 20/14

Moltke, Hanne V.; Graff, Heidi: **Social kapital i organisationer. Ledelse, kommunikation og samarbejde.** Dansk Psykologisk Forlag, 2014. (Anm.: Vibe Stroier) 13/14

Nielsen; Bjarne: **PPR-håndbogen.** Dansk Psykologisk Forlag, 2014. (Anm.: Henrik Eriksen) 14/14

Nielsen, Inge Duelund: **Man kan jo ikke tage sig af alting.** Jensen & Dalgaard, 2013 (Anm.: Helle Bay Valdan) 15/14

Pind, Jørgen L.: **Edgar Rubin and Psychology in Denmark. Figure and Ground.** Springer, 2013. (Anm.: Palle Vestberg) 9/14

Raknes, Solfrid: **Psykologisk Førstehjælp børn/unge.** Gyldendal Norsk Forlag og Hogrefe Psykologisk Forlag, 2013. (Anm.: Lona Bjerre Andersen) 5/14

Rasmussen, Thomas Hedegaard: **Målbar HR. En praktisk guide til datadrevet HR-ledelse.** Dansk Psykologisk Forlag, 2013. (Anm.: Edith Kahlke) 2/14

Wedell-Wedellsborg, Merete: **Battlemind: At præstere under pres.** L&R Business, 2013. (Anm.: Johanne Grant) 2/14

Verdick, Elizabeth; Reeve, Elizabeth: **En overlevelsesguide for børn med autismspektrum-forstyrrelser (og deres forældre).** Frydenlund, 2013. (Anm.: Elisabeth Christensen) 4/14

Whitaker, Robert: **Den psykiatriske epidemi.** PsykoVision, 2013. (Anm.: Henrik Eriksen) 6/14

SØG - OG FIND!

På de foregående sider ses oversigten over artikler, ledere og anmeldelser i Psykolog Nyt i 2014. På www.dp.dk er det muligt at downloade dem alle, ligesom alle andre artikler, debatindlæg, ledere og anmeldelser helt tilbage til 1997 – i alt omkring 4.600 tekster. Klik dig ind på 'Psykolog Nyt', og vælg 'Artikelarkiv', så går resten af sig selv.

Glædelig jul

– OG ET INSPIRERENDE NYTÅR

Dansk Psykologisk Forlag ønsker alle en glædelig jul samt et godt nytår. Vi takker for det gode samarbejde og interessen for forlagets udgivelser. Vi ser frem til at præsentere jer for mange nye og spændende udgivelser i 2015 – såvel bøger som test.

Julegaven til dine nære, kolleger eller medarbejdere...

Få **25 %** rabat på ALLE bøger i december måned.

BESTIL PÅ DPF.DK MED KAMPAGNEKODE DPJUL14.

SE ALLE BØGER PÅ DPF.DK

Af Jon Kabat-Zinn
Julepris 322 kr. (429 kr.)

Af Tracy Alloway og Ross Alloway
Julepris 262 kr. (349 kr.)

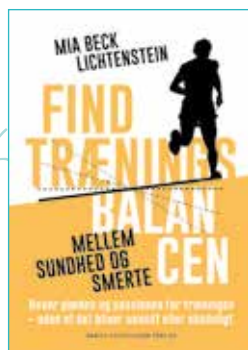
Af Alexander Rozental og Lina Wettersten
Julepris 247 kr. (329 kr.)

Af Charles Duhigg
Julepris 262 kr. (349 kr.)

Af Kit Lisbeth Jensen
Julepris 224 kr. (299 kr.)

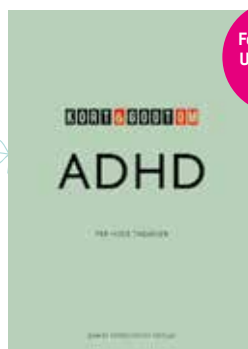
Af Mia Beck Lichtenstein
Julepris 224 kr. (299 kr.)

Af Yun Ladegaard et al.
Julepris 149 kr. (199 kr.)

Af Poul Videbech
Julepris 149 kr. (199 kr.)

Af Per Hove Thomsen
Julepris 149 kr. (199 kr.)

NY SERIE

**Forudbestil
Udkommer
januar**